Azg Ազգ

Դեկտեմբեր 17 Ուրբաթ 1993

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐ ԱՍՏՎԱԾԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
գ տարի, թիւ 242 (493)
գին՝ 25 ռ.
դասիչ 69149

Երևան 375010
Հանրապետության 47

հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Քաղաքական

ԱՄՆ դաշտպանության քարտուղարի հրաժարականը

ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնն ընդունեց դաշտպանության քարտուղար Լես Էսպինի հրաժարականը, որը հայտարարվել էր որպես «անձնական դաշտաանեմով»: Դիտորդներն այս առնչությամբ առանձնատարեր դաշտաբանություններն են բերում: Այդպես, Վաշինգտոնի դրեսի կարծիքով, հրաժարականն դաշտաան է հանդիսացել ոչ միայն արտի հիսանդությունը եւ Պենտագոնում ներքոմնեքի հետ կապված սկանդալը, այլեւ Սոմալիում ռազմական գործողությունների ձախողումը: Մինչդեռ այդ աղբյուրներ նշում են նաեւ բանակում հանամասամոդների ծառայություն արտոնելու վերաբերյալ կոնգրեսի եւ բանակային ղեկավարության միջեւ հակասությունները:

«Ազգ»

Քաղաքական

Քաղաքական ուժերը վերսկսել են դայքարը

Հայաստանի քաղաքական ուժերը վերսկսել են դայքարը, դեկտեմբերի 16-ին հայտարարեց հանրապետության խորհրդարանի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը: Ամփոփելով Հայաստանում ստեղծված ծգնաժամային կացությանն առնչվող խորհրդարանական եռօրյա բուռն բանավեճը, նա շրջացաբեց, որ «իշխանության համար մղվող դայքարի ընթացքում կընտրվեն նաեւ հեղափոխական մեթոդներ»:

Խորհրդարանի նախագահը ընդդիմությանը մեղադրեց որեւէ դրական հասկանալի ծգնաժամային ծրագրի բացակայության համար: Արարքցյանը հայտարարեց, թե ընդդիմության բոլոր խոսքումները սահմանափակվում են հայտարարություններով. «Ցիրս է, հենց նման հայտարարությունների շնորհիվ Ուսաստանում որոշ ուժերի հաջողվեց իշխանության գլուխ անցնել», խոսքովանեց Հայաստանի խորհրդարանի նախագահը:

Սնարֆ

Վարչապետը մերժում է մեղադրանքները

Հայաստանի ներկայիս կառավարությունը անկախ հանրապետության չորս կառավարություններից միակն է, որ իր գործունեության դր ամիսներին առաջադրվեց տնտեսական աճ: Դեկտեմբերի 16-ին այս հայտարարությունն արեց վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, որը վերջին 3 օրերին երեք ազամ ելույթ է ունեցել խորհրդարանի ամբիոնից, որտեղ քննարկվում է հանրապետության ճգնաժամային, սրընթաց տնտեսական վիճակը: Միաժամանակ նա խոսքովանեց, որ ազգային վող մտցվելուց հետո Հայաստանում «իրականացավ կառավարության կանխատեսած տարբերակներից վատթարագույնը»: Նրա խոսքերով, «ռուսական գերարժեզրկումը սպառողական ռուբլուց կիսաֆունտանի արտադրություն, որը կհանգեցնի դրա հայթայանքը»:

Ըստ վարչապետի ոնդման, «դրանի կայուն վիճակի ապահովման համար Հայաստանին հրատապ է անվանական 15 մլն. դոլար, ըստ որում այս գումարի կեսը ոչեմ է լինի կանխիկ»:

Նշելով, որ Հայաստանը տարադրամի նման դաշտարներ չունի եւ դրանի չեն նախատեսվում, վարչապետն ընդգծեց. «Այն դայմանները, որոնցով Տաջիկստանը ռուսական ռուբլիներ ստացավ, մեզ համար անիրագործելի են, եւ այս հարցում հանակարծիք են բոլոր քաղաքական ուժերը»:

Սնարֆ

Արտաշես Ծուռանյան. «Ճգնաժամի դաշտառները քաղաքական են». Հայաստանում նեկար ճգնաժամի հիմնական դաշտառները նարտական են, այս կարծիքին է ՀՀ Գերագույն խորհրդի փոխնախագահ Արտաշես Ծուռանյանը: Հանրապետության խորհրդարանի դեկտեմբերի 16-ի նիստում նա հայտարարեց. «Մեր գերխնդիրն է նորատարեսառնար քաղաքական լուծումներ գտնել Ադրբեջանի եւ Դաղստանի հետ Հայաստանի հարաբերություններում»: Դրա հետ մեկտեղ, խորհրդարանի փոխնախագահը խոստովանեց, որ հանրապետության իշխանությունները «սպառում են ժողովրդի հանդուրժողության դրաարները»: Սիրաժամանակ նա հայտարարեց. «Ես չեմ հավատում է կոնդիկայի նախարարին, որը ոնդում է, թե ինձ ունի ճգնաժամից դուրս գալու ինչ-որ ծրագիր»:

Սնարֆ

Աշխարհ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵՑ ՔՐԴԱԿԱՆ ՊԿԿ-Ի ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱԲԴՈՒԼԼԱՀ ՕՋԱԼԱՆԸ

«Ափոն ձերբակալվեց»: Այս վերնագիր տեղ է գրաղեցրել թուրքական «Ենի Գյունայդին» թերթի երեկվա դեկտեմբերի 16-ի համարում: Խոսքը վերաբերում է հրգական բանվորական կուսակցության ՊԿԿ-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանին: Մի անձնանարության իր գլխավորած կազմակերդության հետ միասին, շուրջ 10 տարի ծդամանցի մեջ է դահում դաշտոնական Անկարային: Նրա անանը, հանկաղես վերջին շրջանում, գրեթե չի իջնում թերթերի էջերից: Դժվար է ասել, «Ենի Գյունայդին» թերթի առաջին էջն ավելի քան կլսով չափ զբաղեցնող այս դարն ինչրանով է հարատի: Բայց որ դա ցնդող է, ոչ մի կասկած: Անա թե ինչու հայտնի բարձ լրագրող Ջան Օնանարը թուրքական հեռատեսության առաջին ծրագրով առավոտյան 8-9.30 ժամանակահատվածում երեք առնակվող «Օրակարգ» հաղորդման մամուլի տեսությունն բաժնում երեկ առաջինն անդրադարձավ «Ենի Գյունայդին» թերթին, այնուհետեւ ուղղակի հեռախոսակապ հաստատեց ոսիկանության գլխավոր վարչության ոլեռ Մենեմեր Աղտերի. ասաց նաեւ Թուրքիայի ներքին գործերի նախարար Նաթիք Մենդերեսի հետ, առագկա համար նյութի հավաստիության ստուգմանը: Պատասխանում Օջալանի ձերբակալման վերաբերյալ դաշտոնական ոչնչ տեղեկություն չի ստացել եւ իսկն այդ մասին իմացել է, կարդալով վերոհիշյալ թերթը: Ներքին գործերի նախարար Մենդերեսն նմանապես դաշտասխանելով հարցին, ասեց նաեւ մի շարք ուշագրավ ակնարկներ, բայց նաեւ, նյութի բովանդակության մասին:

Ըստ «Ենի Գյունայդինի», ՊԿԿ-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանը սիրիական գաղտնի ոսիկանության Մուխաբարաթի գործակալների կողմից ձերբակալվել է եւ ենթարկվել կալանքի: Սա կատարվել է Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադի հատուկ հրահանգով: Ինչդես մատնանշում է թերթը, ձերբակալության գործում կարեւոր դեր են խաղացել Չիլլերի արտաքին եւ լիազոր դեսպանի հարգանքանքով գլխավոր խորհրդական Վոլֆան Վուրալի եւ ԱՄՆ դեսարտաքին դաշտարար Ռոնեն Բրիսոֆերի դիվանագիտական ջանքերը: Տես էջ 5

Աշխարհ

ՀՐԵՏԱԿՈՇՎԵԼ ԵՆ ՄԱՐՏՈՒՆԻՆ ԵՎ ՄԵՐՁԱԿԱ ԳՅՈՒՂԵՐԸ

Ծանր մարտեր Բիյլագանի շրջանում

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադարձությունը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում շարունակում էր մնալ ծայրաստիճան լարված: Ստեփանակերտի մեր բաղաքից Վանդում Ադամջանյանը հաղորդում է՝ թե ԼՂՀ դաշտպանության բանակի շտաբի տվյալներով, դեկտեմբերի 15-ի երեկոյան ադրբեջանական կազմավորումներ փորձել են ռազմաճակատի հարավարեւելյան հատվածում ճեղքել հայկական դաշտպանական շրջան: Ադրբեջանցիների գրոհն ուղեկցվում էր ուժգին հրետակոծությամբ: Հակառակորդի բոլոր գրոհները կասեցվել են: Երկրորդ կան կենդանի ուժի եւ մարտական տեխնիկայի կորուստներ, որոնց վերաբերյալ տվյալները ճշգրտվում են: Նույն օրը երեկոյան ռազմաճակատի այդ հատվածում ռազմական գործողություններ դադարել են: ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տվյալներով, ադրբեջանական զորքերն ոչխիվորեն մասնակցում էին ավելի ուժեղ ոչգահեղների զորքային աստղաբանումներ:

Ամեն ոք նույն աղբյուրներ հաղորդեցին, թե երեկ Ադրբեջանի Ադյաբեդիի շրջանի ռազմական հենակետերից հրետակոծվել են Մարտունու շրջանի մի շարք սահմանամերձ բնակավայրեր: այդ թվում շրջկենտրոնը եւ հայկական դաշտպանական դիրքերը: Դան տեսակներ, որոնց թիվը ճշտվում է: Դան նաեւ զգալի ավերածություններ: Մինչդեռ ադրբեջանական աղբյուրներ հաղորդում են, թե դեկտեմբերի 15-ին հայկական բանակի կազմավորումներ 9 տանկի եւ 8 ինքնագնաց մարտական մեքենայի աջակցությամբ յուրացրել գրոհ են ձեռնարկել Բեյլագանի շրջանի ոդդրությամբ: Այս մասին հաղորդում է Սնարֆ գործակալությունը: Ըստ նույն աղբյուրների, գրոհը կասեցվել է: Ընդ առում, հայկական կողմավարումներն իր այդ ուղղությամբ կորցրել են 4 տանկ եւ 50 զինվոր, եւս 2 տանկ բռնվածին ազատվել է: Ըստ Ադրբեջանի դաշտպանության, ռազմաճակատի այս հատվածում մարտերը երեկ դադարել են: Հայկական աղբյուրներ հերքում են այս տեղեկությունները: Իրականում ռազմաճակատի այս հատվածում մարտական գործողություններ իրենց ծավալներով չեն գերազանցել նախորդ օրերի բախումները:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններին, ապա այստեղ երեկ եւ նախորդ գիշեր դաշտական ոչ մի հրետակոծություն չի գրանցվել:

«Ազգ»

Սկսվեց վարձկանի դատավարությունը

Երեկ Ստեփանակերտում սկսվեց ադրբեջանական ռազմաօդային ուժերի օդաչու Յուրի Բելյուենկոյի դատը. Այս մասին Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր բաղաքի Վանդում Ադամջանյանը: Ուշադրության վարձկանը մեղադրվում է Հրանգիսի Ղարաբաղի դեմ ռազմական գործողությունների մասնակցելու»: «Մենք կրակում ոչ մեկին չենք, որ Կարգայների միությունի ջոկատներ մարտնում են Ադրբեջանի դեմ», ասաց Գլուխովսկին: Նրա խոսքերով այժմ Ռուսաստանում շատ են այնպիսի «կոչվածներ», որոնք իրենց հանապազօրյա զբաղմունքն են դարձրել ոչ ոքի եւ ոչնչի համար: Գլուխովսկին նաեւ նշեց, որ ռազմի դաշտում Կարգայների եւ Ստեփանակերտում կազմակերպների եւ հայերի միջեւ զգալի լարվածություն կա, քանի որ ադաեկ հայկական կողմերը դեռ չեն մասնակցի հայերի կոչ մեջ. հանի դեռ հայկական հանձնիքը վառում է նեղիք նրանց հենց ռազմաճակատում: Շատերի դեմքերի խոսքերով, ադեն հայերն են դեղում, որ վերջերս ոչ բացահայտորեն կազմակերպներ խստորեն դատվել եւ Միեւնույն ժամանակ Ադրբեջանի ռազմական հանձնակատարի Միխայիլ Զաբելինը հայտնեց, որ Կարգայների միության ռազմական Ամիրանար Մարտիրոսի խեղ գրել է տվել Հանձնակատարության կոմանդատուրայի մի հանձնակ, որ հրթիռ է թիմնաչ ատաման Հարությունյանին: Դամանկում նրան հրավիրել են Հայաստան, ներարկելու «ավելի սեր հանգամանքների հետաքննարար»: Սնարֆ

Մշակույթ

Դե Քլերկը դարտավում է Մանդելային

Հարավաֆրիկյան Հանրապետության նախագահ Դե Քլերկը ինքնադատել է Նելսոն Մանդելային Օսլոյում խաղաղության Նոբելյան մրցանակ ստանալիս: Դե Քլերկը մեղադրում է Մանդելային այն ժամանակ նրա տված մեկնաբանությունների համար: Դե Քլերկի Բեյրի բաղաքում վերադառնալու ասաքով կազմակերպված հանդիսությանը մասնակիցները բոլորովին չէին սպասում նման կոդիս մեկնաբանություն: Քլերկն ասել է, որ ինքն ամաչել է, որ աֆրիկյան Ազգային կոնգրեսի համախոհները նրան կաս չեն եղել Օսլոյում կայացած արարողության ժամանակ: Նա մեղադրում է Ն. Մանդելային հեռուստատեսային ելույթի ժամանակ իրեն եւ իր գործընկերներին խաղաղական հանցագործ անվանելու համար: Ինքը՝ Մանդելան, հայրենիք վերադառնալով ոչինչ չի մեկնաբանել:

Սուրբ Չանել

Հարավսլավների դեմ նաեւ Ալժիրում

Ալժիրում ծառայման առաջակաները շարունակում են սպանել օտարերկրացիներին: Ռազմական հանձնաժողովներով 50 զինյալներ դանակահարել եւ սպանել են 12 խորվաթների ու բոսնիացիների, որոնք աշխատում են Ալժիրում ինչ-որ վերակառուցման նախագծի վրա: Երկու այլ մարդիկ վիրավորվել են: Զինյալներն այս նախագծի վրա աշխատող 22 մարդկանց դարձել են իրենց հենակետում գտնվող սենյակներից մեկում եւ զայրերով դուրս բերելով զոհերին դանակահարել: Սա տեղի է ունեցել երեքշաբթի գիշեր Թամիսգիդա գյուղում, որը գտնվում է Ալժիրից 60 կմ դեղի հարավարեւմուտք: Վերջին ամիսներին սպանվել է մոտ 23 օտարերկրացի: Առդեն երկու տարի է Ալժիրը ցնցվում է խաղաղական բռնությունների ճանկերում, որոնց ընդացքում սպանվել են մոտ 1700 ալժիրցի:

Սուրբ Չանել

Կորեայի վարչապետի հրաժարականը

Կորեայի Հանրապետության վարչապետ Խվան Ին Սոնը երեկ հրաժարական տվեց: Դրա դատճառն է նրա կառավարության անկարողությունը սահմանափակել արտասահմանյան դրոհի ներմուծումը, ինչը սնանկությամբ է սպառնում է կորեացի գյուղացիներին: Նախագահ Կիմ Են Սամը վարչապետի դատասխանում նշանակեց ստուգումների եւ վերահսկողության գծով նախագահական վարչության նախկին ղեկավար Լի Խվե Չիսոնին: Նոր վարչապետի բեկնածությունը կներկայացվի երկրի խորհրդարանի քննարկմանը: Նախագահի գրասենյակի հաղորդմամբ, ապագա վարչապետի կաբինետի լրիվ փոփոխություն:

ՍԻՍԵՆՊՈՒԵՍ ՌՏԱՌ ՏԱՍՍ

Անիմաստ բանակցություններ

«Ստամբուլի սաղիոն հայտարարել է, որ Ալի Իսլամովիչը մոտ օրերս մեկնելու է մեր մասնակցելու սյնտեղ կայացող նոր բանակցություններին, երեկ հաղորդեց Իրանի սաղիոն: Բանակցությունները տեղի կունենան Քոսնիա Հերցեգովինայի խաղաղության կարգավորման հարցի կապակցությամբ: Ֆրանսիական գործակալությունները ասել են, որ այդ բանակցությունների մասնակից անդամները, ըստ էության, նախկին բանակցություններում որեւէ եզրահանգման չհանգած նույն անձնավորություններն են:

digitised by A.R.A.R.@

Պատերազմ

Ադրբեջանը գերազանցում է սպառազենի իր քվոտան

Դեկտեմբերի 15-ին ԼՂՀ ԳԽ նախագահի դաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանը նամակ է հղել ՄԱԿի Անվտանգության խորհրդի նախագահ Վանդենբերգին, որտեղ ասվում է. «Ինչպես Ձեզ հայտնի է, ԼՂՀն հերթական անգամ ցուցադրեց ԼՂՀի եւ Ադրբեջանի միջեւ հակամարտության խաղաղ կարգավորման իր պատրաստակամությունը, համաձայնելով ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի մշակած անհետաձգելի միջոցառումների ցանկին: Ցավոք, Ադրբեջանի հանրապետությունը չկարողացավ հաղթահարել պատերազմի իներցիան եւ նորից հրաժարվեց տարածաշրջանում խաղաղություն վերահաստատելու հնարավորությունը օգտագործելուց: Ավելին, մեր ունեցած տեղեկությունների համաձայն, Ադրբեջանը պատրաստվում է ռազմական գործողությունների նոր սասկացման: Արդեն այսօր Ադրբեջանն էապես գերազանցել է մարտական տեխնիկայի առանձին տեսակների գծով ԵԱՀԽ անդամ երկրների սպառազենի առավելագույն մակարդակը Եվրոպայում սովորական զինված ուժերի վերաբերյալ գործող պայմանագրի համաձայն, որին Ադրբեջանը միացել է 1992 թ. մայիսի 15-ին: Այդ հանրապետության համար մարտական տանկերի հանակի առավելագույն թույլատրելի թիվը սահմանված է 220, զրահամեքենաների՝ 220, հրետանային համակարգերի՝ 285 միավորի շրջանակներում: Ադրբեջանի արտգործնախարարության միջոցով ռազմական տեխնիկայի առկայության մասին 1993 թ. նոյեմբերի 3-ի եւ 6-ի թվով 174 եւ 175 նամակներում հայտնվում է. «1992 թ. հուլիս-օգոստոսին Ադրբեջանն ստացել է 286 մարտական տանկ, 842 մարտական զրահամեքենա եւ 345 հրետանային համակարգ: 1993 թ. մայիսին Ադրբեջանը լրացուցիչ ստացել է 105 զրահամեքենա եւ 42 հրետանային համակարգ: 1993 թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանը Ուկրաինայից գնել է 50 մարտական տանկ: Այդպիսով, Ադրբեջանը գերազանցել է իր համար սահմանված սովորական սպառազենի քվոտան: ԼՂում եղած տեղեկությունների համաձայն, Ադրբեջանը շարունակում է մարտական տեխնիկայի եւ զենքի գնումը: Մենք Ձեր ուշադրությունը հրավիրում ենք այն փաստի վրա, որ Ուկրաինայի կողմից Ադրբեջանին 1993 թ. սեպտեմբերին մարտական տանկերի տրամադրումը ՄԱԿի Անվտանգության խորհրդի 853-րդ (1993 թ.) բանաձեւի անտեսումն է:

Պարոն նախագահ, մենք կոչ ենք անում օգտագործել Ձեր հեղինակությունն ու ազդեցությունը ռազմական գործողությունների հերթական սասկացում թույլ չտալու համար, ցավոք, մենք բոլոր հիմքերն ունենք ենթադրելու, որ Ադրբեջանի ղեկավարությունը պատրաստվում է լայնածավալ հարձակում սկսել ԼՂՀ վրա: Այդ մասին վկայում է Ադրբեջանում ակտիվացող ռազմական հոգեգարությունը, ԵԱՀԽ շրջանակներում հակամարտության խաղաղ կարգավորման անհետաձգելի միջոցառումների ժամանակացույցից հրաժարվելը, լայն չափերով վարձկանների օգտագործումը, որ կարող է աղետալի հետեւանքների հասցնել»: ■

Գլխավոր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ԳԱՍԵՆ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 561841
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
© "Azg" Newspaper
հայերենագրական տարեգիրք
«Ազգ» թերթի
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Azg
armenian daily

Հայաստան

«Կառավարության ապագայությունները թերեւ չեն, եթե ուզում են իսկապես կարծիք կազմել, ապա դեռ է դիմեն ժողովրդին»,

ասաց դատգամավոր Լեւոն Գալստյանը: Նրա կարծիքով, եթե ՀՀՇ դատգամավորական խմբակցությունը չխանգարի, ապա հնարկումներ արդյունք կտան, հակառակ դեպքում դրանից ժողովուրդը ոչ մի օգուտ չի ստանա: Համաձայնելով գործընկերոջ հետ, նախկին վարչապետ Խոսրով Հարությունյանը նշեց, որ եթե անգամ դատգամավորների առաջարկությունները ոչ մի արդյունք չտան, ապա համանման մոտեցումներ դեռ է դրսեւորի գոնե հանրապետության նախագահը կամ հենց կառավարությունը:

«Հարցի էությունն այն է, թե արդյոք կառավարության գործունեությունը նողաստ՞ում էր դրսում ձեւավորված խնդիրների կարգավորմանը», ասաց Խոսրով Հարությունյանը:

Իսկ որն. Գալստյանը նշեց, թե ստեղծված իրավիճակը պայմանավորված է ոչ միայն մեր տնտեսական դեկավարների մեղքով, այլեւ այն հաղթահարության, որը տարվում է հանրապետությունում:

Խոսրով Հարությունյանի կարծիքով, դա ավելի շատ կապված է տարվող տնտեսական հաղթահարության հետ, որում հանդիպած են անգամ ՀՀՇ դատգամավորներ: Սակայն անկախ գոյություն ունեցող կարծիքներից, կա նմանատ անկախ դիրքորոշում, թե երբ անգամ կառավարության անդամները չկարողանան համոզել դատգամավորներին, ապա կրկին ելույթ կունենա հանրապետության նախագահը եւ, անշեղ բերելով ինչ որ «գաղտնի» փաստաթղթեր, խորհրդարանին կհամոզի կառավարության առաջարկած ծրագիրն կողմ քվեարկել:

«Ինձ չեն համոզի: Ես Գյումրիի դատգամավոր եմ եւ տեսնում եմ իմ ժողովրդի բավար վիճակը: Համոզող են, բայց գան, ժողովրդին համոզեն», ասաց Լեւոն Գալստյանը:

Նույն կարծիքին էր նաեւ Խոսրով Հարությունյանը, որը նշեց, թե դժվար թե իրեն համոզեն, քանի որ շատ հստակ դատկերացնում է իրավիճակը եւ դրա հնարավոր զարգացումները: «Խնդիրը ոչ թե կառավարությանը դատճառանելու կամ քարկոծելու մեջ է, այլ թե ինչպես դեռ է եկեր գտնվեն ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու համար», ասաց նախկին վարչապետը:

Այնուհետեւ, նրա կարծիքով, դեռ տակեն ոգ համակարգը դեռ է դատասխանատու լինի, թեեւ խորհրդարանն ունի իր, իսկ կառավարությունն իր իրավասությունների դատրը: Համենայն դեպս, մինչեւ հոկտեմբեր կառավարության հաջվետվության հնարկումը չի եղել մի հարց, որին Գերագույն խորհուրդը խոչընդոտի:

Խոսրով Հարությունյանն այն կարծիքին է, որ կոնկրետ միջոցառումների տեսակետից եւ կա դուրս գալու կամ գոնե մեղմացնելու ներկա ծգնաժամը: Այլ հարց է, թե որքանով են այդ «եկերը» տեղավորվում այն տնտեսական վարչապետության մեջ, որին հավատարիմ է ՀՀ վարչապետը:

Ո՞Վ ԿՓՐԿԻ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

Կառավարությունն ու խորհրդարանն ըստ երեւույթին արդյունքի չհասնեն

Հերթական անգամ, երբ հանրապետությունը թեւակոխել է խորը ծգնաժամ, Հայաստանի կառավարությունը եւ Գերագույն խորհուրդը ի տես եւ ի լուր ողջ բնակչության սկսել են քննարկել, թե ինչո՞ւ մեր վիճակը վատացավ, ո՞վ է մեղավոր, ո՞վ է դատասխան տալու ժողովրդին կամ էլ ի՞նչ կտա, եթե կառավարության ներկա կազմը հրաժարական տա: Բնական է, որ ծանր ծմռան դայմաններում կառավարության հրաժարականը շատ քիչ փոփոխություն կմտցնի: Թեեւ ինչպես ցույց տվեցին խորհրդարանական քննարկումները, այլեւս անհնար է հավատալ նաեւ մի կառավարության, որը 9 ամիս շարունակ չի արդարացրել ժողովրդի սպասելիքները: Այդ դեպքում ի՞նչ կարելի է ակնկալել խորհրդարանական հերթական լսումներից, երբ դատգամավորները քննադատում են կառավարության հրաժարականը, իսկ կառավարության անդամները փորձում են արդարացնել իրենց կատարած աշխատանքը:

մոգեն», ասաց Լեւոն Գալստյանը:

Նույն կարծիքին էր նաեւ Խոսրով Հարությունյանը, որը նշեց, թե դժվար թե իրեն համոզեն, քանի որ շատ հստակ դատկերացնում է իրավիճակը եւ դրա հնարավոր զարգացումները: «Խնդիրը ոչ թե կառավարությանը դատճառանելու կամ քարկոծելու մեջ է, այլ թե ինչպես դեռ է եկեր գտնվեն ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու համար», ասաց նախկին վարչապետը:

Այնուհետեւ, նրա կարծիքով, դեռ տակեն ոգ համակարգը դեռ է դատասխանատու լինի, թեեւ խորհրդարանն ունի իր, իսկ կառավարությունն իր իրավասությունների դատրը: Համենայն դեպս, մինչեւ հոկտեմբեր կառավարության հաջվետվության հնարկումը չի եղել մի հարց, որին Գերագույն խորհուրդը խոչընդոտի:

Խոսրով Հարությունյանն այն կարծիքին է, որ կոնկրետ միջոցառումների տեսակետից եւ կա դուրս գալու կամ գոնե մեղմացնելու ներկա ծգնաժամը: Այլ հարց է, թե որքանով են այդ «եկերը» տեղավորվում այն տնտեսական վարչապետության մեջ, որին հավատարիմ է ՀՀ վարչապետը:

Պատգամավոր Լեւոն Գալստյանը նշեց նաեւ, որ ներկայացվել է 10 կետից բաղկացած առաջարկությունների փաթեթ, այդ թվում դատհանջելով անվստահություն հայտնել վարչապետին, կառավարություն կազմելու հարցը հանձնել խորհրդարանին, լուծարել մի շարք նախարարություններ եւ ստեղծել մեկ օրենսդրական նախարարություն:

«Դեռ կառավարության ծրագրի քննարկման ժամանակ ես Գերագույն խորհրդի նախագահությանը ներկայացրի ոչ շոկային բարեփոխումների ծրագիր, սակայն այդ առաջարկությունները ընդունվում կամ չեն ընդունվում, տարբեր ուսկումներ են ստանում եւ մնում թղթի վրա», ասաց Խոսրով Հարությունյանը: Պատգամավորների հետ զրույցից դարզ է դառնում, որ ինչման էլ քննարկումներ կազմակերդվեն, որքան էլ կառավարությունը փորձի նոր լիազորություններ ստանալ դատհանջել, քանի դեռ չկա հստակ եւ իրական տնտեսական ծրագիր, դժվար թե մոտ ապագայում որեւէ լուրջ փոփոխություն ակնկալվի եւ կառավարությունից, եւ տնտեսական մյուս օղակներից:

ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Թուրան գործակալությունը, հենվելով Ադրբեջանի ԱԳՆ-ի մի աղբյուրի վրա, տեղեկատվություն է տարածել, որտեղ ոնդում է, թե ԼՂՀ զինվորական ատյանը դատաղարտել է մի քանի տասնյակ հայ զինծառայողների: Ինչպես ոնդում է Թուրանը, երեխ սդաներ դատաղարտվել են 5, 7 եւ 10 տարվա ազատազրկման: 23 շարային է ուղարկվել տուգանային գումարակներ, ծերբակալված է Ստեփանակերտում ծանր զրահատեխնիկա վերանորոգող արտադրամասի դեսը: Համաձայն գործակալության ոնդման, վերջինս մեղադրվում է տեխնիկայի վերանորոգման աշխատանքների ծգծգման եւ միջոցների յուրացման մեջ: Սնարք

Միջազգային

ԱՄՆ-ը կշարունակի մարդասիրական օգնությունը

Երեկ Հայաստանում ԱՄՆ դեսդան Հարրի Գիլմորը հայտարարեց, թե Միացյալ Նահանգների կառավարության կողմից հատկացվող մարդասիրական օգնությունը կարող է շարունակվել: Այդ առթիվ հաջորդ շաբաթ դեսդանը կմեկնի ԱՄՆ, որ ամերիկյան կառավարության շրջանակներում նախատեսվող հանդիպումների ընթացքում կքննարկվեն Հայաստանին հատկացվելիք բազմաբնույթ օգնության հետ կապված հարցեր: Երեկ ԱՄՆ դեսդանատանը տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում, որին ներկա էին նաեւ ՀՀ դեսնախարար Ռաֆայել Բազդասարյանը, Ամերիկայի Հայկական համագումարի Երեւանի գրասենյակի տնօրեն Կասյա Աբգարյանը, ԱՄՆ կառավարական եւ մասնավոր կազմակերդությունների ներկայացուցիչներ, անդրադարձան ԱՄՆ կառավարության կողմից տրվող 15 մլն. դոլարի ընդհանուր արժեքությանը գնված նավթի, կերոսինի եւ նավթավառների բաշխման աշխատանքին: Իր խոսքում դեսդան Հարրի Գիլմորը նշեց, որ սպասվելիք բեռը բաշխվելու է դդրոցներին եւ կարիքավորներին: Առաջին բեռնաքանակը բերվել է դեկտեմբերի 13-ին 15 հազար նավթավառ: Դրանք գնվել են Հարավային Կորեայում եւ երկրորդ մեծ բեռնաքանակը երեւան կհասնի այսօր գիշեր: Պրն. Գիլմորի ասելով, համագործակցելով դեսնախարար Ռաֆայել Բազդասարյանի դեկավարած հումանիտար օգնության կոորդինացման կառավարական հանձնաժողովի հետ, նախատեսվում է կազմակերդել 96 հազար նավթավառների բաշխումը: Ուրբաթ օրը Բաքում է հասնելու նաեւ հազար տոննա կերոսին: Այնուհետեւ, մոտ ժամանակներս Հայաստան կհասցվի նաեւ 5600 տոննա կերոսին, որն ԱՄՆ կառավարությունը գնել է Տուրդսեում:

Տես էջ 4

Բ. Առարքյանը կմեկնի Մերձավոր Արեւելք. Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նախագահ Բաբկեն Առարքյանը կիրակի օրը կմեկնի Մերձավոր Արեւելք: Նա Սիրիայի եւ Լիբանանի խորհրդարանների դեկավարների հրավերով կայցելի այդ երկրներ: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի Գեւ միջխորհրդարանային կապերի բաժնում, սդասվում է միջխորհրդարանային հանդիպումներ սոնշվող հանձնաժողովների սդրագրում: Սնարք

ԼՂՀ արտգործնախարարի հանդիպումը դեսդանների հետ: Դեկտեմբերի 15-ին մեկօրյա աշխատանքային այցով Երեւան ժամանեց Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետության արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը: Նույն օրը նա ոչ դաշտանական հանդիպումներ ունեցավ Հայաստանում հավատարմագրված արտասահմանցի դեսդանների հետ: Կարծիքներ փոխանակվեցին դարաբաղյան երկրամասում ստեղծված կացության եւ ծգծգվող հակամարտությունը խաղաղ լուծման ուղիների շուրջ: Արկադի Ղուկասյանը մասնավորապես մտահոգություն արտահայտեց Ադրբեջանում ռազմական հոգեգարության բարձրացման առնչությամբ, որը նախարարի կարծիքով վկայում է խնդիրը ուժային մեթոդներով լուծելու Բաքվի մտադրության մասին: Ղուկասյանի կարծիքով, դրա հաստատումը նաեւ Ադրբեջանի իշխանությունների կողմից ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի «անհետաձգելի միջոցառումների վերջին ժամանակացույցի մերժումն է»: Սնարք

Մշակույթ

Շուշիի, Լաչինի եւ Խոջալուի գրավման ֆենությունը շարունակվում է

Շուշիի եւ Լաչինի գրավման փաստի առթիվ 1992 թ. մայիսին հարուցված քրեական գործը նախատեսվում է ավարտել 1994 թ. հունվարին: Ադրբեջանի գլխավոր դատախազի տեղակալ Խանլար Վելիեւը Խաբարովսկի բրիգադային հայտնեց, որ առ այսօր քրեական դատախազության է կանչվել 10 մարդ, նրանց մեջ են դատաշտանության նախկին նախարար Ռահիմ Գաջիեւը, Շուշվա ինքնադատաշտանության բիվ 816 գումարտակի հրամանատար Ֆահրեդդին Սաֆարովը, Լաչինի 811-րդ գնդի հրամանատար Արիֆ Փաշաեւը եւ ուրիշներ: Շարունակվում է նաեւ Խոջալուի գրավման քրեական գործի ֆենությունը: Այդ գործով նախկին ներքին նախարարը, Ղարաբաղի ՆԳ վարչության դեսը, Աղդամի ՆԳ բրիգադային դեսը մեղադրվում էին անփութության դրսեւորման եւ ժամանակին Խոջալուի խաղաղ բնակչության դուրս բերումը չկազմակերդելու համար: Սակայն այդ անձանց նկատմամբ քրեական գործը կարճվեց, ընդհանուր ներման կատակցությամբ: Նույն գործով որոշված է քրեական դատասխանատվության կանչել Այազ Մուրալիբովին եւ Ֆահմին Հաջիեւին: ԼՏ

«Մեծ կոմբինատորի» ձերբակալման հրաման դեռ չկա

«Առան» կորդորացիան դեռական մուրհակներ չի վաճառել, այլ լոկ եղել է Ադրբեջանի կառավարության եւ ամերիկյան MG Intertrade ընկերության միջնորդը, որին հանձնարարել էր զբաղվել այդ արժեքդերի իրացմամբ», դեկտեմբերի 14-ին մամուլի ասուլիսում հայտարարեց կորդորացիայի նախագահ Անանագի Ջահիդովը, որին իր հեղինակության համար շատ երկրների գործարարներ տվել են «Մեծ կոմբինատոր» մականունը: Հանդիպումը նվիրված էր վերջերս աղմուկ հանած այն դատմությանը, որ կապված է արտասահմանում 50 մլն. դոլարի մուրհակների վաճառքի հետ, հիշեցնենք, որ այդ դատճառով դատշտոնանկ էին արվել Ադրբեջանի փոխվարչապետ Վահիդ Ահմեդովը եւ Ֆինանսների նախարար Սալեհ Մամեդովը, որոնց կարգադրությամբ շրջանառության մեջ էին դրվել տվյալ մուրհակները: Ա. Ջահիդովը հատկապես նշեց, որ արժեքդերը չեն հանձնվել իր կորդորացիային եւ ինքը միայն Ադրբեջանի ղեկավարությանը տեղեկացրել է արտասահմանյան ընկերությունների կողմից մուրհակների գնման դայմանների մասին: Ըստ նրա հավաստման, «Առանի» եւ նախարարների կաբինետի միջեւ որեւէ դայմանագիր չի կնքվել, «իսկ եթե կնքված լիներ էլ, ապա առանց խորհրդարանի վավերացման այդ փաստաթուղթն իրավաբանական ուժ չէր ունենա»: Գերմանիայում Ադրբեջանի դեսդանը նույնդես տեղյակ է եղել գործերի ընթացքին եւ կանոնավորապես իրազեկ է դահել հանրապետության ղեկավարությանը: ԼՏ

Ադրբեջանը Եվրոդական բանկի հարավային երկրների խմբում

Լոնդոնից Ադրբեջանի Ազգային բանկում դեկտեմբերի 15-ին հաղորդում ստացվեց այն մասին, որ Վերականգնման ու զարգացման Եվրոդական բանկի վերակազմակերդումից հետո այն տեղ աշխատանք է սկսել նոր կառույցի ստեղծման նդատակով: Տնօրենների խորհրդի հավանությամբ այդ կառույցում Ադրբեջանը Ղազախստանի, Տաջիկստանի եւ Կրդզստանի հետ մտցված է հարավային երկրների խմբի մեջ: Այսդիսով, Ադրբեջանը, որը հայտնի ֆինանսավարկային կազմակերդության անդամ էր դարձել 1992 թ., միայն այժմ է մասնակցում կենտրոնական Ասիայի դետությունները միավորող երկրների խմբին: Դա կդյուրացնի բանկի հետ Ադրբեջանի փոխհարաբերությունների համակարգումը եւ հանրապետությանը թույլ կտա իր տնտեսական զարգացման նախագծերի ֆինանսավորման հույս ունենալ: ԼՏ

digitised by A.R.A.R.@

Վերադարձող

ԵՐԿԻՐ ՆԱԻՐԻ(Տ)

Մի մեծ ճնագունդ հաղթեղորեն սկսեց գլորվել ու տիեզերանալ, հետո մի հարվածով վոլ եկավ, վաչխացավ, առա հավերժական ծմեռվա տիրույթ մտած երկրի համար սիրված մարգածեւ զարձավ խաղաթղթական ճնագնդին: Ուրեմն այդ փերված մեծ ճնագունդն սկիզբ էր առել 1987-ի հոկտեմբերի 24-ին մի խումբ երիտասարդ մարդկանց գոյաղտահղանական երթով: Ցուցարարների հիմնական կարգախոսներն էին. մեծ հիմիան կործանում է Հայաստանը, վերացնել Հայաստանի տակ դրված միջուկային ռումբը ԱԷԿ-ը, օդ տվեք, ուզում ենք երեխաներ ունենալ... Բնորոշումների ամենամեծ բաժինն ուներ «Նաիրիտ» Գիտաարտադրական միավորումը, Հայաստանի հիմիայի հսկան, մանավանդ ֆլորոդրենային կաուչուկի արտադրությամբ:

Դրան հաջորդեցին 88-ի փետրվարի ու սեպտեմբերի գոյաղտահղանական խոշոր երթերը Երեւանում, Աբովյանում (արդեն ծնունդ էր առել զարաբաղյան շարժումը): Չնայած գոյաղտահղանական (էկոլոգիական) շարժումը սնուցում էր «Գոյաղայքար» երիտասարդական միությունը, բայց նրա առջեւ դրված լուծելիք խնդիրները բավական հեռու էին զուտ գոյաղտահղանական լինելուց:

Ինչեւէ: Շաս ջրեր հոսեցին: Ղարաբաղ կարգախոսին միացավ անկախությունը: Փակվեցին Հայաստանի ատոմակայանը, Աբովյանի կենսաքիմիականը, Երեւանի «Նաիրիտը»: ՀՀԾ-ի որոշմամբ «Նաիրիտում» ոչնչես կազմակերպած «Գոյաղայքարի» լիդերների եւ Կանոնների անուններից առավել ժողովրդի ու հենց մասնագետների հիշողության մեջ մնաց միայն Խաչիկ Ստամբոլցյանի կերպարանքը՝ ատոմակայանի ու «Նաիրիտի» գործարկման դեմ փաստերով լի բոլորանակով, որը մի այլ բոլորանակով փոխարինելու համար շատ հիշ ջանք պահանջվեց... «Մաշտոց» բերթի հիշողության մեջ նա մնաց որպես. «Նաիրիտի փակման գնով քաղաքական գործիչ դարձած Խաչիկ Ստամբոլցյան»: Նույն հոդվածի հեղինակը տարակուսում է նաեւ Այդին Մուրիկյանի գլխավորման կարգով երջարձի համար, որի խմբագրած «Ավանգարդի» առաջնորդողն ուներ. «Նաիրիտի փակման մնաց 15 օր..., 10 օր..., 5 օր...» խորագիր, իսկ արդեն «Հայաստանի Հանրապետության» առաջնորդողը հաղորդում է, որ 1989 թ. հունիսի 25-ի առավոտ (ԳԱՄՄ-ի փակման դասին) [illegible] ուժը...»: Բանն [illegible] 1991 թ. ապրիլի 17-ին ՀՀ խորհրդարանը 139 կողմով, 25 դեմով եւ 14 ձեռնաթափով որոշում ընդունեց «Նաիրիտը» վերագործարկելու մասին: Վարչապետ Վազգեն Մանուկյանը, նախկին «Ղարաբաղ» կոմիտեի առաջնորդներից, անվանեց մեր գոյատեւման լծակներից մեկը:

Արդեն երրորդ տարին է, որ Երեւանում գործում է «Հայաստանի արտադրված ռումբ», «կենսաբանական եղեռնի գործիք», «քաղաքեղածին», «գազախեղդ» անուններն ստացած արտադրությունը, որն, ըստ ոչ ոլորտային տվյալների, բավական շահութաբեր է, եւ որի նկատմամբ խիստ անտարբեր է վարչությունը: Ինչպես Ազգ-ի վերջին համարում գրեցինք, ՀՀ ԳԱՄՄ-ի փակման դեպքում ոչ թե թվերն են, այլ դերը. «Արտադրամասերը գործարկվում են բոլոր անհրաժեշտությամբ, նայած թե որ ոլորտին ինչ արտադրանք է հարկավոր: Շահույթն այսօրվա վիճակով չափանիշ չէ. գործարանը ոչ մի կաղկ չի վերցնում պետությունից, կոոպերատիվ ընտանիքներ, գիտահետազոտական ինստիտուտն աշխատում են մեր սեփական միջոցների հաշվին: Երբ «Նաիրիտը» չաշխատեր, այսօր չէիր տեսնեա հիկերի ու ջիկերի համար խիստ անհրաժեշտ կառուցիկ տոլա, առանց որոի անհնար կլիներ ախտահանել կեղտաջրերն ու խմելու ջուրը, այն սփոփված ոլորտի եռացնելիք, որի համար ջերմության աղբյուր էր պետք գտնել: Մի՞թե իրոք գոյատեւման հարց չենք լուծում, երբ դրա շնորհիվ խոլերայի ու դիֆթերիայի առաջ փակվեցին Հայաստանի դռները: «Նաիրիտի» լաբոնները նոպաստեցին, որ երկրում կոշիկի արտադրությունը չդադարվի: Մեր արտահանած կաուչուկի վերարեն Նոր տարվա առթիվ Հայաստանի բնակչության համար սննդամթերք կենարմուծվի...»: Արտահանման հետ կապված հարցերի համար որն. Սուքիասյանը խորհուրդ տվեց դիմել համապատասխան նախարարությանը, իսկ այն հարցին, թե ինչ գոյաղտահղանական շահանիշներ կան հաստատված, տնօրենը հետեւյալը ասաց. «Նաիրիտ» ԳԱՄՄ-ի 5000 աշխատակցի առողջական վիճակը, աշխատանքը, ավելին, սոցիալական դրությունը, բավական երաշխավորված են, իսկ բուժսպասարկման համար ստեղծվել է բժշկական սեփական համակարգ:

ՀՀ առողջապահության նախարարության սանէպիդվարչությունն այսօրվա տվյալներ չուներ գործարանի մասին վկայակոչելով, որ գործարանն անընդհատ եւ ամբողջ հզորությամբ չի աշխատում, իսկ այդ դեպքում չափումներ կատարելն անհնար է: 92-93 թթ. ծրագիրը «Նաիրիտի» արտանետումների մասին, անկատար է մնացել, ոլորտաբանությունը գործարանը սիրմիկ չի աշխատում:

Վերջին տարիներին նախարարությունը «Նաիրիտի» հետ կապված որեւէ այլ փաստաթղթի չի առնչվել: Մինչեւ նախարարություն գալը սանէպիդվարչության պետ Մանվել Մանրիկյանը Շենգավիթի Վենինյանի շրջանի գլխավոր սանբժիշկն էր եւ ԳԱՄՄ-ի փակման համար նուազագույն դրդապատճառներից, բայց այդ Մանրիկյանի տվյալների, այն ժամանակ գործարանի հզորությունը մոտ 75 %-ի էր (գերբեռնված ժամանակ 100 %), իսկ հիմա նա [illegible] 25-30 % հզորությունը [illegible] է արտանետումներին, [illegible] տեսությունի նույն [illegible], բոլյարդի նորմերի խախտումն իսկույն կզգացվեր («քաղաքի կենտրոնում անգամ աչքերը բունավոր գազից արցունքակալում են»):

Ես չեմ առաջարկում իմ դեղատումը: Չեմ ուզում ասել, թե Հայաստանի Հանրապետության նման բավական երկրի համար գլխանոցի ու մահվան ի՞նչ գին ունի «Նաիրիտը» եւ անհրաժեշտության կամ ավելորդ շքեղության ի՞նչ ասիճան գոյաղտահղանական շարժումը, կամ թե այդ շարժումն ի՞նչ ասիճան գրագիտություն ունի նորդեսզի բացառի «վայ, չեղավ, սխալ էր, ջնջենք, նորից սկսենք»:

Մի քանի տարի առաջ կասեի, որ «Նաիրիտը» պետք է ոչ թե փակել, այլ Երեւանից հանել ու վնասազերծել: Բայց ի՞նչ ասեմ հուսահատ ու անում դարձած մի ամբոխ ժողովրդի, որն այսօր բված ունի... Ժամանակին Կարեն Դեմիրճյանն ասում էր, «Նաիրիտը» մեր հացն է, իսկ երաշխավոր անունով ինքնահրատում հանդես եկած Հակոբ Սանասարյանն այն վերանվանեց «մահվան հաց»:

Հիմա անիմաստ է քննարկել, թե ով էր ճիշտ:

Բայց մի յուրջ գոյաղտահղանական շարժում է պետք առաջին հերթին երկիր Նաիրիտի քաղաքական մթնոլորտը մաքրելու համար:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Բնություն

Բուժիմնարկներում ջերմություն կարահովվի

Երեւանի 3 բուժիմնարկներից այժմ ջեռուցվում են Էրեբունի հիվանդանոցը, Նորքի զանգվածի շտաբոգենության հիվանդանոցը եւ 4-րդ ծննդատունը: Բոլոր սպասիրված բուժիմնարկները հիվանդանոցներ, ծննդատներ, պոլիկլինիկաներն աղաանոված են էլեկտրական գեներատորներով, ընդհանուր հաշվով 42 հատ, որոնցից 39-ը աշխատում են, իսկ 3-ը ընթացիկ վերանորոգման մեջ են:

Տեղեկացնելով այս մասին, երքաղխորհրդի նախագահի առաջին տեղակալ Յուրի Բախշյանը հայտնեց նաեւ, որ սկզբունքորեն նախատեսվում էր հնարավորին չափ այդ բուժիմնարկներն աղաանովել անկախ էլեկտրասնուցումով: ՀՀ կառավարության թիվ 61 որոշմամբ (ըստ որի նախատեսվում է կենսաջահով մասն օբյեկտների անկախ, առանձին էլեկտրասնուցում աղաանովել) առաջին փուլում ընդգրկված էին 21 բուժիմնարկներ: Ներկայումս դրանցից 13-ն աղեն անկախ էլեկտրասնուցում ունեն, մնացածները կավարտվեն այս շաբաթվա ընթացքում:

Որոշ բարդություններ կան ռադիոլիկիկաների հետ, ամիրաժեշտ քանակի վառարաններ եւ վառելանյութ չլինելու պատճառով դրանք դեռեւս ամբողջապես աղաանոված չեն: Այնուամենայնիվ, դրանք աշխատում են: Պոլիկլինիկաների աշխատանքը կազմակերպված է առավոտյան ժամը 9-16-ը, իսկ հիվանդանոցներ ժամը 16-18-ն այնտեղ [illegible] ռեժիմ է գործում:

Բուժիմնարկները, համաձայն քաղխորհրդի նախագահի մարդասիրական գծով տեղակալ Յուրի Բախշյանի, ունեն բավարար թվով նստիրաներներ, ոչտեսավորված դիզելային վառելիք, որպեսզի է լեկտրական հոսանքի ընդհատման դեպքում սկսեն աշխատել գեներատորներ:

Կախված օրական սպասվող բենզինի պաշարներից, օրական աշխատանքի են դուրս բերվում 60-70 շտաբ օգնության բրիգադներ: Որոշակի հանգամանքներից ելնելով (վառելիքի ծախսի բարձրացում) շտաբոգենության կանչի դեպքում հիվանդը տեղափոխվում է մոտակա հիվանդանոց: Եթե անցած տարի կարելի վաս աշխատանքի պատճառով հենակետերում կազմակերպված էին շտաբոգենության հերթապահություններ, այս տարի դեռեւս նման հարցի չենք դիմել. բանն որ անկախ էլեկտրասնուցում է իրականացվում նաեւ հեռախոսակայանների համար:

Գ. Ն.

Բնություն

Կան զորոց դպրոցներ

Անցյալ տարի ձմռան ցրտի պատճառով դպրոցներ չգործեցին: Դաս տալ փարձից ելնելով, ծրագիր էր կազմվել այս ձմեռվա ուսումնական թերացքի համար, ըստ որի պետք է տարացվեր տվյալ դպրոցի դասասենյակների 1/3-ը, խտացվեին դասաժամերը, կրճատվեին որոշ առարկաներ, դպրոցներում գործեր երկերեր հաճախում:

Դեկտեմբերի 14-ին Երքաղխորհրդի գործկոմում կայացած մամուլի ասուլիսում տեղեկացվեց, թե մայրաքաղաքի բոլոր շրջաններում էլ կան գործող դպրոցներ. Երեւանում ընդհանուր առմամբ 159 դպրոց 1344 վառարանով: Ընդ որում, Շենգավիթի շրջանում գործում են բոլոր 24 դպրոցներ 265 վառարանով, Շենգավիթի շրջանում 7 դպրոց 52 վառարանով, Մոսկովյանի շրջանում 13 դպրոց 130 վառարանով, Էրեբունու շրջանում 30 դպրոց 186 վառարանով, Արաբկիրի շրջանում 20 դպրոց 69 վառարանով, Խորհրդային շրջանում 26 դպրոց 254 վառարանով, Մյասնիկյանի շրջանում 27 դպրոց 268 վառարանով: Բանի որ նոյեմբերի արձակուրդների դասերը չեն ընդհատվել, դեկտեմբերի 25-ից դասարանները դպրոցներում դադարեցվելու են մինչեւ հունվարի 15-ը կամ վերջը դեռ դա պետք է ճշգրտվի:

Ինչ վերաբերում է մանկապարտեզներին, ապա նշվեց, որ նախապես ծրագրված չէր բոլոր մանկապարտեզները ջեռուցել, եւ այժմ բոլոր շրջաններում էլ գործում են հերթապահ մանկապարտեզներ (իսկ Երեւանում ընդամենը կա 234 մանկապարտեզ): Երաժշտական դպրոցներն ավարտել են կիսամյակները, վաղ հանձնաժողովներ, եւ այդ դպրոցներում վառարանն ու վառելիքը ծառայելու են շենքերի դասիրատության խնդիրներին, որպեսզի դրանք չքայքայվեն ու չկողոպտվեն:

Չմռանն արձակուրդի մեջ են լինելու նաեւ քաղաքային տարեկոծի [illegible] դպրոցներ, որոնք փոխարեն [illegible] են ամռանը: Բայց [illegible] աշխատեցնելու գործարանի մարզադպրոցը եւ լողի դպրոցը, վերջինիս համար հատկացվել է 30 տոննա մազութ:

ՀՀ առողջապահության նախարարությունից հայտնում են, որ վերջին շաբաթվա ընթացքում ՅՈՒՆԻՍԵՖ միջազգային կազմակերպությունից ստացվել է 20 տ դեղորայք, որը պետք է բաժանվի առողջապահության նախարարության համակարգում գտնվող Մայրության եւ մանկության բուժդիսպանսերի հիմնարկներում:

ԼՏ

Տեսակետ

Առաջված տոնը Ազգային գրադարանում

Շատերի հիշողության մեջ դեռ թարմ են Երեւանի 2750 ամյակի դասվին եւ յուրահատուկ տարվա աշնանը Երեբունի-Երեւան տոնահանդեսի առթիվ անցկացվող միջոցառումները:

Այսօր ծանր ժամանակներ են եւ սփոփված անցանք Ղազար Փարպեցու ծննդյան 1550, Գրիգոր Մագիստրոսի 1000, Ղազարոս Աղայանի եւ Հակոբ Պարոնյանի 150 ամյակների կողմով: Մակայն ինչ էլ լինի, գուցե դրա իրավունքը չունենք: Եւ ահա կազմակերպել ենք հայոց տասներկուերորդ մայրաքաղաք Երեւանին նվիրված գրական ցայտերազարդ ցուցահանդեսը:

Ցուցահանդեսում Երեւանի պատմությունը ներկայացնում են Հայկական սովետական հանրագիտարանի, պատմաբան Միխայել Չամչյանի, Ղեւոնդ Ալիշանի «Այրարատ», «Հայապատում» մեծադիր հատորները, երվանդ Շահազիզի «Հին Երեւանը», Բագրատ Ուլուբաբյանի «Զուցարան», Սերգեյ Վարդանյանի «Հայոց մայրաքաղաքները» եւ ուրիշ գրքեր: Ուշագրավ է հատկապես այն բաժինը, ուր տեղադրված են ավանդավոր պատմաբան Թադեւոս Հակոբյանի «Երեւանի պատմությունը» քառահատոր աշխատությունը, «Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն» գիրքը: Ինչպես միշտ, այս ցուցահանդեսում նույնպես ներկայացված են գրադարանի տնօրեն, պրոֆեսոր Իշխանյանի «Պատկերազարդ պատմություն հայոց», «Հայ ժողովրդի ծագման եւ հնագույն պատմության հարցեր» աշխատությունները:

Մայրաքաղաքին նվիրված «Արձակ ստեղծագործություններ» բաժինը ծանոթացնում է Հայկ Խալաթյանի, Վալտեր Արամյանի, Էդուարդ Ավագյանի, Մկրտիչ Արմենի, Ստեփան Կուրտիկյանի, Վահրամ Մաղյանի, Գեւորգ Էմինի եւ ուրիշ հեղինակների վեպերով, պատմվածքների ժողովածուներով: Այստեղ կարդում ենք Ավետիք Իսահակյանի խոսքը. «Ահա եւ մեր քաղաքամայր Երեւանը: Նրա մթնոլորտը լցված է հայության ձայնով, հայերենով... Ամեն քար ու իր, ասող ու երկինք հայերեն, հայկական, հայաբուն»:

«Երեւանյան ինար» եւ «Չինար Երեւան» բաժիններում ներկայացված են մայրաքաղաքին նվիրված հայ եւ այլազգի բանաստեղծների ու երգահանների երգերը:

Հարգելի երեւանցիներ, դեկտեմբերի 17-ին, ժամը 12-ին ձեզ հրավիրում ենք Ազգային գրադարան (Տերյան 72):

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ

Գերմանացիների նվերը ենթդյան տոների առթիվ

Դեռեւս 17 տարի առաջ, Գերմանիայի Ֆրայբուրգ քաղաքի «Ռոդիա» ֆիրմայի ուժերով շահագործման հանձվեց Վանաձորի մանրաթելի գործարանի ացետատային ժապավենի արտադրությունը: Ֆիրմայի եւ գործարանի միջեւ ստեղծված բարեկամությունն ավելի ամրապնդվեց երկրաշարժից հետո, երբ գերմանացիներն առաջիններից մեկը ժամանեցին աղետի գոտի եւ դրամական օգնություն ցույց տվեցին մանրաթելագործներին: Անցած շաբաթվանից սկսած ֆիրմայի ներկայացուցիչները գտնվում են Վանաձորում, բարձր գործնական առաքելությամբ: Հանդիսավոր ոչայմաններում ֆիրմայի ձեռնարկություններից մեկի տնօրեն որն. Լիսերը եւ խորհրդատու որն. Ռոզը ենթդյան տոների առթիվ գործարանի ռուրջ 1500 աշխատողների նվիրեցին 10 ամերիկյան դոլար:

ՍԱՆ-ԼԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Դրամի փոխարժեքը թեւադրում են սպեկուլյանտները

Հայկական դրամի տուկայական փոխարժեքը թեւադրում են սպեկուլյանտները, այս կարծիքին է Հայաստանի Ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը: Դեկտեմբերի 15-ին խորհրդարանում ելույթ ունենալով նա այդ փոխարժեքը համարեց անիրական:

Նախարարն արտահայտվեց երեսական խիստ դատժամիջոցների հաստատման օգտին, որոնք, իր կարծիքով, թույլ կտան վերջ դնել տարադրամի «սեւ տուկային»:

Սնար

digitised by A.R.A.R.@

Պատերազմ

ՈՒԿՐԱԻՆԱ-ԱԴՐԲԵՋԱՆ. ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջանին Ուկրաինայի ռազմական մատակարարումների վերաբերյալ առաջին հաղորդումները երեւացին 1992 թ. այն բանից հետո, երբ Կիեւի ներկայացուցիչներն արտահայտվեցին ԱՊՀ միացյալ զինված ուժերի կազմի մեջ ուկրաինական ստորաբաժանումների մտնելու դեմ եւ դահանջեցին խորհրդային բանակի ունեցվածքը բաժանել երկկողմ հուսուկրաինական բանակցություններում ավելի վաղ սահմանված հվոտաների համաձայն: Շուտով նման հայտ կատարեցին Վրաստանը, Ադրբեջանը, Մոլդովան եւ Թուրքմենստանը: Ուկրաինան ստիպված էր սեփական զինված ուժեր ստեղծելու մտադրությամբ: Իր խոսքերի ճշմարտությունն առաջացուցելու համար, Կիեւը 1992 թ. հաստատեց այն բանին, որ ուկրաինական զորաբաժին մտցվեց Խորվաթիայում եւ Մերբական Կրայնայում ՄԱԿի խաղաղարար ուժերի կազմում:

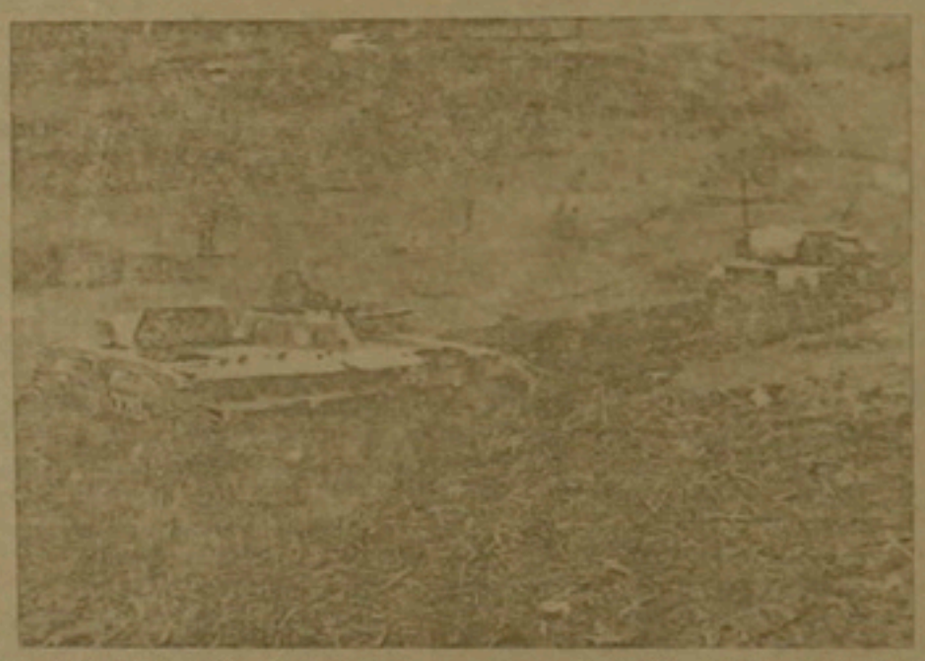

Իբր Ադրբեջանի եւ Ուկրաինայի միջեւ գոյություն ունի ռազմական տեխնիկայի նորագույն դայմանագիր, որին համաձայնության ուկրաինացիներ Բաքվից դուրս են դաստերազմել Ռուսաստանի դեմ: Իհարկե, Հայաստանի դաշտոնական հայտմանն ի դատասխան «Ռոյնի» վարչությունը կտրականապես հերքեց այդ հաղորդումները: Սակայն մարտական գործողություններին Ուկրաինայի հաղորդագիրների մասնակցության բուն մասն դանսնեն այն մասին, որ Ուկրաինան Ադրբեջանին մատակարարել է տարբեր հեռանային ու հրթիռային համակարգերի գիտարերով եւ հրազենով լի մեկ երկու շտեմարան: Վերջապես, անցյալ տարվա հոկտեմբերին Հայաստանում հաղորդումներ տարածվեցին ուկրաինացի փորձառու օդաչուներով հանդերձ մարտական ավիացիայի ֆիմնաթիռների եւ ռադիոլոկացիոն մատակարարումների մասին: Անցյալ տարի Ղարաբաղի երկնքում ուկրաինացի վարձկաններից մեկի խփվելը միայն հաստատեց այդ հաղորդումների հավաստիությունը: Ուկրաինայի հաղորդագրի Բելիշենկոն մինչեւ օրս բանտարկված է ԼՂՀում, թեեւ դաշտոնական Կիեւը ինչպես ավիամիջոցների դեպքում, այնպես էլ երկու նախորդ դեպքերում միանգամայն մերժում էր Ադրբեջանին զենք մատակարարելու եւ Լեռնային Ղարաբաղում ռազմական գործողություններին ուկրաինացի վարձկանների մասնակցելու փաստերը: Այդ փաստերը միստում էին նաեւ Ադրբեջանի իշխանությունները, ինչպես Ա. Մութալիբովի, այնպես էլ Ա. Էլչիբեյի վարչակազմերը:

1992 թ. աշնանն ու ձմռանը, ինչպես նաեւ 1993 թ. գարնանը, նոր մատակարարումների վերաբերյալ որեւէ հաղորդում չարձանագրվեց: Սակայն Արխազիայի իրադարձությունների կողակցությամբ բացահայտվեց Ուկրաինայի ժողովրդական «Ռոյնի» գործունեությունն Արխազիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի դաշտերազմների համար «կամավորների» արձանագրման բնագավառում: Ուկրաինայի ազգայնական շրջանակները գտնում էին, թե արխազներին ու հայերին աջակցում է Ռուսաստանը, ուստի ըստ նրանց ռազմավարության, հարկավոր էր ռուսներին դիմակայել Այրբեջանում: Լեռնային Ղարաբաղում եւ Արխազիայում, որտեղի ավելի ուշ Ուկրաինան ստիպված չլինի դատերազմել Ռուսաստանի դեմ: Իհարկե, Հայաստանի դաշտոնական հայտմանն ի դատասխան «Ռոյնի» վարչությունը կտրականապես հերքեց այդ հաղորդումները: Սակայն մարտական գործողություններին Ուկրաինայի հաղորդագիրների մասնակցության բուն մասն դանսնեն այն մասին, որ Ուկրաինան Ադրբեջանին մատակարարել է տարբեր հեռանային ու հրթիռային համակարգերի գիտարերով եւ հրազենով լի մեկ երկու շտեմարան: Վերջապես, անցյալ տարվա հոկտեմբերին Հայաստանում հաղորդումներ տարածվեցին ուկրաինացի փորձառու օդաչուներով հանդերձ մարտական ավիացիայի ֆիմնաթիռների եւ ռադիոլոկացիոն մատակարարումների մասին: Անցյալ տարի Ղարաբաղի երկնքում ուկրաինացի վարձկաններից մեկի խփվելը միայն հաստատեց այդ հաղորդումների հավաստիությունը: Ուկրաինայի հաղորդագրի Բելիշենկոն մինչեւ օրս բանտարկված է ԼՂՀում, թեեւ դաշտոնական Կիեւը ինչպես ավիամիջոցների դեպքում, այնպես էլ երկու նախորդ դեպքերում միանգամայն մերժում էր Ադրբեջանին զենք մատակարարելու եւ Լեռնային Ղարաբաղում ռազմական գործողություններին ուկրաինացի վարձկանների մասնակցելու փաստերը: Այդ փաստերը միստում էին նաեւ Ադրբեջանի իշխանությունները, ինչպես Ա. Մութալիբովի, այնպես էլ Ա. Էլչիբեյի վարչակազմերը:

1992 թ. աշնանն ու ձմռանը, ինչպես նաեւ 1993 թ. գարնանը, նոր մատակարարումների վերաբերյալ որեւէ հաղորդում չարձանագրվեց: Սակայն Արխազիայի իրադարձությունների կողակցությամբ բացահայտվեց Ուկրաինայի ժողովրդական «Ռոյնի» գործունեությունն Արխազիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի դաշտերազմների համար «կամավորների» արձանագրման բնագավառում: Ուկրաինայի ազգայնական շրջանակները գտնում էին, թե արխազներին ու հայերին աջակցում է Ռուսաստանը, ուստի ըստ նրանց ռազմավարության, հարկավոր էր ռուսներին դիմակայել Այրբեջանում: Լեռնային Ղարաբաղում եւ Արխազիայում, որտեղի ավելի ուշ Ուկրաինան ստիպված չլինի դատերազմել Ռուսաստանի դեմ: Իհարկե, Հայաստանի դաշտոնական հայտմանն ի դատասխան «Ռոյնի» վարչությունը կտրականապես հերքեց այդ հաղորդումները: Սակայն մարտական գործողություններին Ուկրաինայի հաղորդագրի

տական գործողություններին Ուկրաինայի հաղորդագրի մասնակցության բուն մասն դանսնեն հետեւանքները: Նույն անձը բացատրել է, թե Հայաստանի դիրքը բնավ ձեռնտու չէ նման մերձեցման համար եւ կատարված վերագրումները բացի անտեղի լինելուց, նաեւ վտանգավոր են: Թուրք դաշտոնատարը հնարավոր է իր երկրի վարչապետին, որ Հայաստանին ամբաստանող տարածություններ էր բույլ տվել: «Ամեն գործ իր կատարման կետն ունի, ասել է նա: Ուրեմն նախարարությունն մենք շատ փափուկ հավասարակշռություններ ենք ստիպված գործել: Սակայն վարչապետի անժամանակ առած տարածությունները թե մեզ են դժվարին կացության մատնում, թե մեր խոսակից երկրներին: Եթե գործելու կետը չգիտեք, «չեմ կարող» կասեք ու կիսասանք: Չի կարելի ներքին հարց լուծել ուրիշ երկրներ խնդրս առարկա դարձնելով»: ■

Դատապարտում

Հերքվում է PKK-Հայաստան կապը

Ցանոր է մեր ընթերցողներին, որ թուրքական մամուլում վերջերս խանդավառ հեռուստակոնությամբ շեշտում էր հայ եւ քուրդ ազգական գործակցության դատարգան գրերն ամեն օր դնդեղով, թե, իբր, Քրդական բանվորական կուսակցության (PKK) մարտիկները ազգական ճամբարներ ունեն Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում, որտեղից բավանցում են թուրքական տարածք, այնտեղ ահաբեկչական արարքներ գործելու:

Ի վերջո, ճշմարտության մի ծայր բարձրացավ թուրքական մամուլում: «Թերցման» թերթը, որը հայտնի է իր հետեւողական հայատարությամբ, դեկտեմբերի 1-ի համար առաջին էջում «Արտաքին նախարարության վախենոս հաղորդակցություն» վերնագրով լրատվության մեջ հերքում է հայ եւ քուրդ գործակցության մասին շրջան լուրերը: «Ակայակոչելով Թուրքիայի արտգործնախարարության բարձրաստիճան դաշտոնյաներից մեկի խոսքերը, թերթը գրում է, թե ճիշտ չեն այդ մասին Հայաստանին վերագրվածները: Դաշտոնյան ասել է, թե դիշ էր մնում, որ Անկարան ամբողջ աշխարհին PKK-ի կողմնակից ու շարքային անդամ դարակեր: Նույն անձը բացատրել է, թե Հայաստանի դիրքը բնավ ձեռնտու չէ նման մերձեցման համար եւ կատարված վերագրումները բացի անտեղի լինելուց, նաեւ վտանգավոր են: Թուրք դաշտոնատարը հնարավոր է իր երկրի վարչապետին, որ Հայաստանին ամբաստանող տարածություններ էր բույլ տվել: «Ամեն գործ իր կատարման կետն ունի, ասել է նա: Ուրեմն նախարարությունն մենք շատ փափուկ հավասարակշռությունների վրա ենք ստիպված գործել: Սակայն վարչապետի անժամանակ առած տարածությունները թե մեզ են դժվարին կացության մատնում, թե մեր խոսակից երկրներին: Եթե գործելու կետը չգիտեք, «չեմ կարող» կասեք ու կիսասանք: Չի կարելի ներքին հարց լուծել ուրիշ երկրներ խնդրս առարկա դարձնելով»: ■

Միջազգային

ԱՄՆ-ը կշարունակի մարդասիրական օգնությունը

• Սկիզբը էջ 2

Բեռը տեղ կհասցվի Նովոռոսիյսկ-Բաթում-Երեւան ճանապարհով: Բաշխումը կկատարվի ԲՀՏ-ների միջոցով: ԱՄՆ կողմից իրականացվող երկրորդ միջոցառումը ներառում է ֆինանսական օգնություն: Դեսդանատումը Հայաստանում կգնի 25 հազար դոլլարի սննդամթերք եւ կրաբնի խիստ կարիքավորներին: Հայ Առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ Արեւելյան թեմի երեւանյան գրասենյակը կիրականացնի այդ բաշխումը: Մեր ոչն հարցին, թե ինչպիսի խոչընդոտներ կան բաշխման կազմակերդման աշխատանքներում, չկան արդյոք բողոքներ եւ բերություններ, դեսնախարար Ռաֆայել Բագդասանը չգիտես ինչու խնդրեց չանդրադառնալ այդ հարցին եւ «չմանրամասնել» ենթարկվող բեռան: Փոխարենը նա ասաց, թե շուտով կամփոփեն բաշխման 1-ին փուլը, բավարարելով առայժմ 20-ական լիտր նավթ բաժանելով, իսկ հետո առկա բոլոր բերություններ կհայտնեն: Նա ասաց, որ բաշխումը կտեւի երեք ամիս եւ այդ ընթացքում Կասպյան Արգարյանի գրասենյակը ոչ միայն կվերահսկի բաշխումը, այլեւ որոշակի անալիտիկ վերլուծություն կանի:

«Մեր ներկա աշխատանքի արդյունքից մեծադես կախված կլինի ԱՄՆ կառավարության հետագա օգնությունը», հայտարարեց դեսնախարարը: Դեսդան Գիլմորը եւ ասուլիսին մասնակից ամերիկացի ներկայացուցիչները հավաստիացրին, թե մոտ ադագայում էլ ԱՄՆ-ն կմնա Հայաստանին մարդասիրական օգնություն ցույց տվող հիմնական աղբյուր:

«Ես վստահ չեմ եւ հավատում եմ, որ Հայաստանն ունի փայլուն ադագա», հայերենով եզրափակեց ասուլիսը Հայաստանում ԱՄՆ դեսդանը:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Դատապարտում

Նավթը եւ ղարաբաղյան հարցը

Անգլիական «Էկոնոմիստ» թերթը դեկտեմբերի 11-ի համարում անդրադառնում է ադրբեջանական նավթի մենաշնորհի հարցին՝ այն դիտելով ղարաբաղյան ազատամարտի տեսանկյունից: Թարգմանաբար ներկայացնում ենք այդ հոդվածը, միաժամանակ տեղեկացնելով, թե թուրքական թերթերը նույնդես, դեկտեմբերի 3-ի իրենց համարներում անդրադարձել էին նույն հարցին՝ մեջբերելով ԵԱՀԽ-ի Հոբմի ժողովից հետո Ադրբեջանի արտգործնախարարի՝ լրագրողներին կատարած հայտարարությունը: Հասան Հասանովը, ղարաբաղյան հիմնահարցի լուծումն ուղղակիորեն առնչելով գազամուղի շինարարությանն, ասել է. «Ով որ մեր հողերից վտարի հայերին, գազամուղը դատկանելու է նրան: Եվ ադեն, մինչեւ որ Ղարաբաղի հարցին լուծում չդտնվի, բացառվում է գազամուղի կառուցումը»:

Ռուսաստանը դնդում է, որ նախկին խորհրդային հանրադետությունների դերում իր շահերը գոնե ազգավարական բնույթ են կրում եւ հոգատ բոլորի: Սակայն վերջին ժամանակներում Ադրբեջանում տեղի ունեցող իրադարձություններն այլ բան են հուշում:

Նոյեմբերին այդ երկրի նավթային ձեռնարկությունը գաղտնի դայմանագիր է կնքել ռուսական «Լուկոյլ» ընկերության հետ: Այդ դայմանագրի համաձայն, Ռուսաստանին է վերադահվում Կասպից ծովից արտահանվող նավթի 10 տոկոսը:

«Բրիտիշ Պետրոլեում» ընկերության գլխավորությամբ արեւմտյան մի կոնսորցիում հույս ուներ շուտով նավթի արտահանումն սկսել, սակայն Բաքվի կառավարությունը դեռեւս ձգձգում է վերջնական համաձայնությունը եւ ստիպված է, որ այն կսկսի գործել միայն առաջիկա տարում: Կոնսորցիումի մաս կազմող նավթային ընկերություններ ձգձգման համար մեղադրում են Ռուսաստանին:

Ադրբեջանի կառավարությունը հետզհետե կրճատում է իր տարածդրած նավթաբարածքի չափերը: Նախկինում տրամադրած 3 նավթադաշտերից մնացել է 2-ը, որոնցից արտահանված նավթի մեկ քառորդ է կամուրջ վերադահվում է հյուրընկալող երկրին: Բաքվում գտնվող դիվանագետներից ոմանք մտածում են, որ Ադրբեջանը Ռուսաստանին 10 տոկոսից ավելին է խոստանում, եթե վերջինս կարողանա ղարաբաղյան հակամարտության լուծում գտնել: Այդ խոսքով, Ռուսաստանը կդարձեւարվի, եթե կարողանա Ղարաբաղը եւ հայերի գրաված մյուս հողերը վերադարձնել Ադրբեջանին:

Նախագահ Ալիեւն ընդունում է, որ ոչ ՄԱԿը, ոչ էլ արեւմտյան որեւէ ուժ չի կարող կասեցնել հայերի առաջխաղացումը: Հայերը նույնդես ընդունում են, որ միայն Մոսկվան կարող է կոիվը դադարեցնել: Բաքվում շատերն են համոզված, որ բացի նավթային գործարքից Ալիեւը Ռուսաստանին խոստացել է նաեւ ռազմական հենակետերի տեղադրում Ադրբեջանում եւ ռուսական բանակի վերահսկում իրանյան սահմանի վրա: Սա կարող է բավարար լինել՝ համոզելու Ռուսաստանին, որդեսզի անցնի ազերիների կողմը, հայերի հետ վերջիններ դատերազմում:

Այնադես, Ալիեւը ոչինչ չի ունենա իր ժողովրդին ցույց տալու Ռուսաստանի գլխավորած ԱՊՀ-ին անդամակցելու իր որոշման եւ, առհասարակ, Ռուսաստանի հետ իր մնացած բոլոր գործարքների դիմաց: Ճակատի վրա հայերն առաջանում են, մինչ ազերիները կորցնում են իրենց տանկերը, եւ տնտեսությունը վատթարանում է:

Ինչդես համարյա ամբողջ Անդրկովկասում, Ալիեւը նույնդես հավատացած է, որ Ռուսաստանի իշխանությունն է, որ կարող է տարածաշրջանի հարցերը կարգավորել: Սա կարող է շատ սխալ լինել, որովհետեւ եթե հայերը շարունակեն իրենց առաջխաղացումը, Ադրբեջանն առհասարակ կվայրվի:

The Economist

digitised by A.R.A.R.@

Դրսերում

ԴԱՐԱՈՒՇԵ. «ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ է ՄԻՋԻՆԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԲԵՆԻԼՅՈՒՔՍ»

Վերջերս Կահիրեում տեղի ունեցավ մի գիտաժողով «Երկու պետություն մեկ հողի վրա» կարգախոսով, որին մասնակցում էին պաղեստինցի ու հրեա մտավորականներ եւ իսրայելական կենսեցի անդամներ: Այնտեղ ներկա էր նաեւ Իսրայելում արաբական ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ, կենսեցի արաբ պատգամավոր Աբդուլ-Վահաբ Դարաուշեն, որի հետ «Ազգ»-ը զրուցեց, որոնք կրճատումներով, ներկայացնում ենք: Հարցազրույցն այնքանով է հետաքրքիր, որքանով լուսաբանում է Իսրայելի ներքին քաղաքական կյանքը, հատկապես պաղեստինա-իրեական փոխհարաբերություններին վերաբերող որոշ հարցեր:

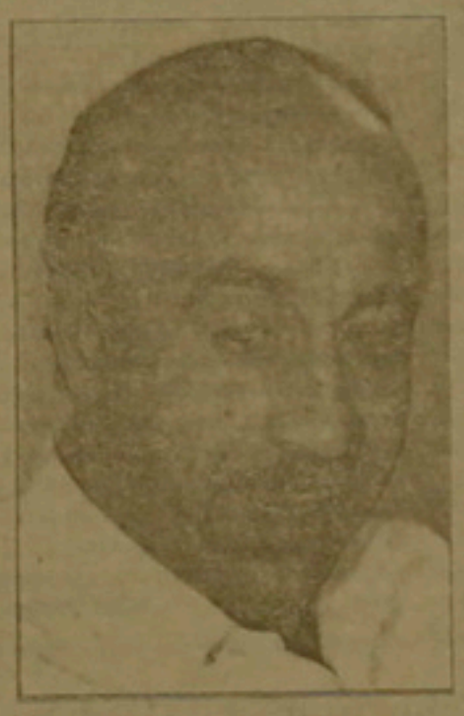

– Ասկսենք Ձեր գնահատականով՝ Վաշինգտոնում ՊԱԿ-ի եւ Իսրայելի միջեւ կնքված համաձայնագրի մասին:

– Մենք ընդունեցինք այդ համաձայնագիրը: Այն շրջանին ավելի լավ առաջարկ է խոստանում եւ նոր հեռանկարներ է բացում ամբողջ Միջին Արեւելքի համար: Այն հնարավորություն է տալիս պաղեստինցուն ուղղակիորեն խոսել իսրայելցիների հետ նրանցից իր իրավունքները պահանջելու համար: Մենք կարծում ենք, որ «Նախապես Գազան եւ Երիքովը» մաս է կազմում սկզբունքների ընդհանուր մի համաձայնագրի: Եւ չնայած այսօրվա մեր տեսած բոլոր դժվարություններին եւ ամոթերին, մենք լիովին համոզված ենք, որ համաձայնագիրը կշարունակի իր առաջընթացը մինչեւ կնքվեցի անկախ պաղեստինյան պետության ստեղծման արաբական արեւելյան Երուսաղեմ մայրաքաղաքով: Սա կարված է որոշ տարիների ընթացքի հետ, հանգի պետք է ասենք, որ համաձայնագիրն իրագործվելու է երկու փուլով: Հնգամյա անցումային փուլը, որի երրորդ տարուց կսկսվի համաձարվիակ (վերջնական փուլի) լուծման բանակցությունը:

– Մտավախություններ կան այն մասին, որ «Լիկուդը» կարող է կրկին վերադառնալ իշխանության, որ կնշանակի տապալել այն ամենը, ինչ առայժմ ձեռք է բերվել: Սա կաղառնա համաձայնագրին:

– Նախ, յուրաքանչյուր կառավարություն պարտավոր է նախորդ կառավարության ստորագրած համաձայնագրերին հետեւել: Սա հասկ է միջազգային օրենքում: Երկրորդ, ես չեմ գտնում, տեսանելի ապագայում եւ խաղաղության գործընթացի առաջխաղացման դեպքում, որ մնական տարիներին հնարավոր լինի «Լիկուդի» վերադարձը իշխանություն, գոնե համաձայնագրի իրագործման եւ անցումային փուլի ընթացքում, հանգի, քան իս, եթե շարունակվեն խաղաղության բանակցությունները, եւ խաղաղ առաջընթաց կատարվի, ապա կավելանա ժողովրդական աջակցությունը Ռաբինի կառավարությանը: Մանավանդ, որ Իսրայելում հիսարկողների 15 տոկոսն արաբ պաղեստինցիներ են, որոնք չեն աջակցելու «Լիկուդին»:

– Դուք իրո՞ք վստահ եք, որ «Լիկուդը» չի վերադառնա:

– Ներկա կառավարության առաջ դեռեւս կան երեք կամ չորս երկուսուկես տարի իշխելու համար եւ նա վստահ է, որ մեծամասնությունն իր կողմն է: Այն դեռեւս օժանդակվում է, նաեւ «Արաբական ժողովրդավարական կուսակցության» (ԱԺԿ) եւ «Խաղաղության եւ հավասարության ժողովրդավարական ճակատի» (ԽՀԺՃ) կողմից: Բոլոր դեպքերում, կառավարությունն այս ժամանակաշրջանում անկման վտանգի տակ չէ: Ուստի Ռաբինը կարող է շարունակել խաղաղության գործընթացը, որոնք կրճատումներով, ներկայացնում ենք: Հարցազրույցն այնքանով է հետաքրքիր, որքանով լուսաբանում է Իսրայելի ներքին քաղաքական կյանքը, հատկապես պաղեստինա-իրեական փոխհարաբերություններին վերաբերող որոշ հարցեր:

մասավոր մտավախություններ:

– Ձեր վերջին հայտարարություններում ասացիք, թե հետ կվերցնեք ձեր աջակցությունը «Աշխատանքի» կառավարությունից, եթե նա չնեանակի արաբ մի նախարարի: Կարո՞ղ եք ավելի խորությամբ մեկնաբանել այս դիրքորոշումը:

– Կառավարական դաշինքն այսօր բաղկացած է 56 անդամից՝ 44-ը «Աշխատանքից» եւ 12-ը «Մերեց» կուսակցությունից, ինչպես նաեւ վայելում է արաբական խմբավորման (ԱԺԿ)-ի եւ (ԽՀԺՃ)-ի 5 անդամների աջակցությունը: Մենք աջակցեցինք այժմյան կառավարությանը՝ իր ստեղծումից ի վեր այն հույսով, որ նա առաջ կմղի խաղաղության գործընթացը եւ ճանաչեք որպես Իսրայելի քաղաքական քարտեզի անմոռանալի մի մաս այնպես, ինչպես աշխարհի որեւէ փոքրամասնության իրավունքներն են իշխանությանը եւ կառավարությանը մասնակցելու գործում: 800 հազար պաղեստինցիներ որպես քաղաքացիներ ապրում են Իսրայելում: Իսրայելի-առաջացումից ի վեր եւ նրա ողջ պատմության ընթացքում ոչ մի արաբ նախարար չի նշանակվել:

– Ո՞ր նախարարությունը կցանկանայիք, եթե բավարարվի Ձեր պահանջը:

– Մեր ուզածը կառավարությունում արաբների ընդունման սկզբունքի հաստատումն է: Կարեւոր չէ, թե դա որ նախարարությունը կլինի, այլ կարեւորն այն է, որ արաբներ ընդգրկվեն կառավարության մեջ: Նրանք մերժում են լոկ մի արաբ նախարարի, թեկուզ եւ առանց պորտֆելի:

– Բայց իսրայելական կառավարությունում կան երկու փոխնախարարներ:

– Սա ճիշտ է: Մեկը առողջապահության, իսկ մյուսը գյուղատնտեսության փոխնախարարներ են, սակայն նրանք լիազորություններ չունեն: Նրանք սոսկ երկու մեծ պաշտոնյաներ են կառավարության մեջ: Մեր այսօրվա պահանջածը կառավարության մասնակցելն է: Փոխնախարարը մասնակցում է որոշումների ընդունման գործին, բայց չի ներկայանում նախարարների խորհրդի նիստերին:

– ԱԺԿ-ն մի կամուրջ էր ՊԱԿ-ի եւ Իսրայելի միջեւ: Չե՞ք կարծում, որ նրա դերն ավարտվեց Վաշինգտոնի համաձայնագրից հետո:

– Այդ դերը չի վերջանում, քանի որ միշտ կարիք կա տեսակետների մերձեցման հարցում: Բավական կարեւոր է Իսրայելում պաղեստինցիների մասնակցությունն արարհրեական համագոյակցության խնդրին: Այդ դերը չի ավարտվում, այլ կունենա որոշ ընթացքներ եւ հեռանկարներ, ինչպես, օրինակ, պաղեստինյան «հետագա պետության կառուցմանը մասնակցելը: Մենք, որպես կուսակցություն, հավատում ենք համագոյակցությանը եւ խաղաղությանը: Մենք գտնում ենք, որ այդ դերն ընդլայնվում եւ մեծանում է, մանավանդ որ ԱԺԿ-ն վերջի ապրող ուժերից մեկն է Իսրայելում:

– Դուք խոսում եք հետագա պաղեստինյան պետության մասին: Այս հարցի վերաբերյալ ոչ ոք չի խոսում, բացի պաղեստինյան ժողովրդից:

– Փոխհարաբերությունների նաեւ իսրայելական հասարակական կարծիքում, կենսեցի անդամների եւ ակադեմիկոսների մեջ: Խաղաղության գործիչները խոսում են պաղեստինյան պետության մասին որպես նախընտրելի եւ բնական այլընտրանքի: Ես համոզված եմ, որ հաղթական լուծումն, անպայման, ի վերջո կհանգեցնի անկախ պաղեստինյան պետության ստեղծմանը Իսրայելի կողքին:

– Դուք հնարավո՞ր եք գտնում հանդիպում կոնֆեդերացիայի կայացումը Հորդանանի, Պաղեստինի եւ Իսրայելի միջեւ, մանավանդ որ Դուք էաս եք խոսում դրա մասին:

– Ես առաջին մարդն էի, որն այս առաջարկությունն իսրայելական կենսեցում ներկայացրի 1987 թ., արդեն 1990 թ. նաեւ երեք ամիս առաջ: Ես պահանջեցի ստեղծել հանդիպում կոնֆեդերացիա Հորդանանի, Պաղեստինի եւ Իսրայելի միջեւ, այսինքն երեք անկախ պետությունների միջեւ, որոնք կհամագործակցեն տնտեսական, սոցիալական, մշակութային եւ ֆինանսական ոլորտներում: Ես դա անվանեցի «միջինարեւելյան Բենիլյուքս», եվրոպական Բենիլյուքսի մեջով, որը կազմված է Բելգիայի, Հոլանդիայի եւ Լյուքսեմբուրգի միությունից: Կենսեցի պատասխանը դրական էր որովհետեւ առաջարկությունը փոխանցվեց անվտանգության եւ արտաքին գործերի հանձնախմբին մանրամասն քննարկելու նպատակով, չնայած իսրայելյան աջակողմյանների առարկմանը: Կան նաեւ դեկավարներ, որոնք հանդիսված ձգտում են դրան: Դրանցից են Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը, Հորդանանի գահաժառանգ Էմիր Հասանը եւ Աբու Մազենը: Այդ գաղափարն ունի աջակցություն է վայելում տարածաշրջանում:

Պատրաստեց
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆԸ

Դրսերում

Հացադուլավոր հրդեհը պահանջում են դադարեցնել եղեռնը

Լոնդոնի հայկական կենտրոնում դեկտեմբերի 13-ին 50 հրդեհ հացադուլ են հայտարարել: Նրանք պահանջում են, որ Ճուրքիան վերջ դնի «Քրդստանում եղեռնի եւ տեղահանության դադարեցմանը»: Այս 50 հրդեհը նախատեսում են, որ իրենց անձնվեր հացադուլին կմիանան հարյուրավոր այլ մարդիկ: Նրանք պնդում են, թե այս գործողությունը նաեւ բղխում է հարգ ժողովրդի իրավունքների սահմանափակումների դեմ եվրոպական երկրներում, մասնավորապես Գերմանիայում եւ Ֆրանսիայում, կազմակերպություններ ստեղծելուն: «Քրդերը սովորած են եղել գալ այս երկրները, քանի որ նրանք օժանդակում էին Քրդստանի բանվորական կուսակցության առաջնորդությամբ ազգային ազատագրական ժողովրդությունը որտեղ էլ լինեն», նշվում է նրանց հայտարարագրում: Հացադուլավորները նաեւ պահանջում են եվրոպական երկրներից դադարեցնել զենքի վաճառքը Ճուրքիային եւ պահում են բրիտանական կառավարությունից մի պատվիրակություն ուղարկել Քրդստան, որը կվավերացնի այն տիրող իրավիճակը:

Նախագահին կարել զանգահարել

Վարչապետի վերջին հեռախոսազրույցում առանց դժվարության լի է գտնել Լեւոն Վայենասի հասցեն «Նախագահ, կոմուտատոր՝ 21-0 Ուղղակի հեռախոսը՝ 212821»:

Նշված են նաեւ նրա գրասենյակի 19 համարները: Ուղիղ հեռախոսահամարը հրապարակվել է վերջերս:

Նախագահին ոչ միայն զանգահարում են, այլեւ գրում: Վայենասն անձամբ ստանում է մոտ երեքուկես հազար նամակ՝ ավելի քան, քան Լեհաստանի ազգաբնակչության հիմնարկությունը:

Ինչի՞ մասին ասես որ չեն գրում: Լեւոն Վայենասի 50-ամյակի կապակցությամբ Լեհաստանի քաղաքացիներից մեկը հայտնել, «Նոտով կլրանա նաեւ իմ 60-ամյակը: Շատ հաճելի կլինեն այդ օրը բարի մաղթանքներ ստանալ նաեւ պետության դեկավարից»: Հնդկական բազմազավակ մի ընտանիք խաղաղության Նոբելյան դափնեկրին խնդրում է իր համար գնել կովերի մի նախիր, բելգիացի մի էլեկտրիկ՝ դառնալ կնքահայր, ամերիկյան թերթերից մեկը՝ մասնակցել «հանրահայտ մարդիկ եւ նրանց բեղերը» հարցախույզին: Անհրաժեշտ է պատասխանել այսպիսի հարցերի: Բեղերի երկարությունը, ձեւի ընտրությունը, պահելու ժամանակը, եւ թե ինչպես է արձագանքում կինը: Ի դեպ, նման բղխումներն այնքան էլ շատ չեն: Նախագահին հասցեագրված շատ նամակներ նեղացած մարդկանցից են:

Բողոքավորներից ոմանք ստանում են հնարավոր օգնությունը: Մի բանաստեղծ, որը չէր կարող մեկնաբանել բանաստեղծությունները, գրասենյակից ստացավ հնամաշ գրամեքենա:

Լեհական մամուլից

Վրաստանում նույնքան հատում են անտառները

Ինչպես հայտնեց վրացական հեռատեսությունը, հանրապետության անտառտնտեսության դեղարտաքնեն, նախագահ Դավիթ Գիգաուրին, այժմ Վրաստանում տեղադրվում անտառ հատում: «Նրանց մի մասն օգտագործվում է որպես վառելանյութ, իսկ մյուս մասն արտահանվում են Ճուրքիա», հայտնեց Գիգաուրին: Նա նշեց, որ Վրաստանի տարածքի «40 տոկոսը զբաղեցնում են անտառները, որոնք հիմնականում պատսպարանական նշանակություն ունեն: Անտառների հատումը կարող է փոխել հանրապետության գոյապահպանական իրավիճակը: Միայն 1993 թ. անօրինաբար հատվել է 12000 խմ անտառ»: Մասնավորապես բերվեց Վրաստանի Ախալցխայի երջանի օրինակը, որտեղ անտառները մեծ տարածք չեն զբաղեցնում, սակայն վերջերս այնտեղ հատվեցին 50 ամյա տնկիներ: Անտառահատներն իրենց գործողությունները բացատրեցին ձմեռնային պատսպարաստությամբ:

Մամուլ

Սկիզբը էջ 1

Ձերբակալվեց հրդական PKK-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանը

Միաժամանակ նշվում է, որ Ասադը, ստանալով Քլինթոնի ողեր՝ Քրիստոֆերից, սահաբեկիչ գործության իմիջից ձերբազատելու համար նրան տվյալ հարցում աջակցություն է խոստացել: Օրակարգում է Օջալանի հանձնումը բարեական իշխանություններին:

Ինչպես տեղեկացնում է «Ենի Գյունայդը», Աբդուլլահ Օջալանը ձերբակալվելուց հետո հաղարական աղաստան ստանալու ակնկալիով Ֆրանսիա մեկնելու բույլտվություն է խնդրում սխրական իշխանություններից, սակայն վերջինս Սիրիայի վրա ԱՄՆ-ի ու Ճուրքիայի հնարավոր ճնշումների մասավորությամբ մերժում են նրա խնդրանքը:

Այս բանան դարձյալ դեկտեմբերի 16-ի համարում շարադրում է նաեւ «Հյուրրիյեթը» «Ձերբակալվե՞ց արդյոք Ավոն» վերնագրով: Լուրի առնչությամբ ցուցաբերելով հանդերձ չափազանց մեծ զգուշավորություն, «Հյուրրիյեթն» այնուամենայնիվ, բեկուզ ենթադրաբար, ճշտումներ է անում: Ըստ «Հյուրրիյեթի», PKK-ի առաջնորդի ձերբակալությունը կատարվել է Դամասկոսում, այդ մասին Անկարայում իմացել են երեկ երեկոյան, թեեւ գիտցել են նաեւ Չիլլերին, բայց կուցել են նաեւ Չիլլերին, բայց արտգործնախարարությունն ու ռազմական գլխավոր վարչությունը խուսափում են հաստատել դրանք:

Հիրավի, Օջալանի ձերբակալման լուրը ցնցող էր: Սա թե ինչու Օմանարն, ընդհատելով «մամուլի տեսությունը», դիմեց Նահիր Մենթեշին, ստանալով նրանից գործերի նախարարից հետեւյալ պատասխանը. «Ես այդ հարցով զբաղվել եմ ամբողջ գիշեր: Ուշ երեկոյան ինձ հասավ «Ենի Գյունայդի» նախնական համարը: Սակայն հավաստի որեւէ տեղեկություն դեռ չենք ստացել: Այնինչ, սիրիական հարցը: Որից հետո մենք այդ գործին հետամուտ եղանք: Նոպատակ ունենք Ավոյին բանել եւ այդ ավազակին բերել Ճուրքիա: Այս ամենով հանդերձ, նորից եմ ասում, նրա ձերբակալումը հավաստի ճշգրիտ տեղեկություն չունենք իշխանություններ մեզ մոտ: Դեռ չեն հայտնել: Ես նույնիսկ փորձեցի կապվել Սիրիայի ներքին գործերի նախարարի հետ»:

– Հնարավո՞ր է, որ լուրը հավաստի լինի:

– Ինչու չէ, արդեն մենք այդ ուղղությամբ լուրջ աշխատանքներ ենք տանում:

– Հարգարժան նախարար: Ըստ բերքի, Հաֆեզ Ասադի որոշման մեջ կարեւոր դեր են խաղացել Վոլֆան Վարայի եւ Ռուրքն Քրիստոֆերի դիվանագիտական նախաձեռնությունները: Ելնելով դրանցից, կարո՞ղ ենք ասել, որ այս կարգի լուրերի համար կան որոշակի հիմքեր:

– Ինչպես գիտեք, մեծարգո վարչապետը երբ պաշտոնական այցով Միացյալ Նահանգներում էր գտնվում, նա Քլինթոնի հետ բանակցություններում քննարկել է այդ գործին հետամուտ լինելու հարցը: Դրանց հետ մենք մեր գործին հետամուտ եղանք: Ինչպես ասացի, մենք դեռ չենք հայտնել: Ես նույնիսկ փորձեցի կապվել Սիրիայի ներքին գործերի նախարարի հետ»:

– Հնարավո՞ր է, որ լուրը հավաստի լինի:

– Ինչու չէ, արդեն մենք այդ ուղղությամբ լուրջ աշխատանքներ ենք տանում:

– Հարգարժան նախարար: Ըստ բերքի, Հաֆեզ Ասադի որոշման մեջ կարեւոր դեր են խաղացել Վոլֆան Վարայի եւ Ռուրքն Քրիստոֆերի դիվանագիտական նախաձեռնությունները: Ելնելով դրանցից, կարո՞ղ ենք ասել, որ այս կարգի լուրերի համար կան որոշակի հիմքեր:

– Ինչպես գիտեք, մեծարգո վարչապետը երբ պաշտոնական այցով Միացյալ Նահանգներում էր գտնվում, նա Քլինթոնի հետ բանակցություններում քննարկել է այդ հարցը: Որից հետո մենք այդ գործին հետամուտ եղանք: Նոպատակ ունենք Ավոյին բանել եւ այդ ավազակին բերել Ճուրքիա: Այս ամենով հանդերձ, նորից եմ ասում, նրա ձերբակալումը հավաստի ճշգրիտ տեղեկություն չունենք:

Մարտնիրություն

ԳԻՐՔ ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Սորբոնի հանդիսասրահի մատուռում այս տարվա հոկտեմբերի 28-ին բացված «Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը» ցուցահանդեսը նշանակալի երևույթ դարձավ հայ-ֆրանսիական մշակութային փոխհարաբերությունների բնագավառում: Ցուցահանդեսին ներկայացված են Կիլիկիայի մշակույթի և պատմության մասին պատմող բազմաթիվ ցուցանմուշներ, որոնք Արմեն Մութաֆյանի ջանքերով բերվել են աշխարհի այլևայլ գրադարաններից և բանգարաններից: Առաջին անգամ է, որ ճակատագրի հնարանքով տարբեր երկրներում հայտնված այս իրերը հավաքվում են մի տեղում և մասնագետների ու հետաքրքրասեր այցելուների համար սա մի բացառիկ առիթ էր առարկայորեն պատկերացնելու այն Կիլիկիան, որը իրենց խարար տարազ ի վեր նոր է դարձել գիտական հետազոտությունների: Միայն Արմեն Մութաֆյանն իր հսկայական համբերության և աղյուսակավոր պրոտոտիպերի շնորհիվ կարողացավ կյանք տալ այս առարկաներին, մեկը մյուսի հարեւանությամբ դնել իրեր, որոնց մասին տեղեկությունները տրված են տարբեր գրքերում և տարբեր լեզուներով լույս տեսած հետազոտություններում: Այսօր քայլ առ քայլ իր ոնձ նախորդ Ալեքսանդր Ալիշանի չտրտաած արահետներով է հայտնում Արմեն Մութաֆյանը: Մի քանի տարի առաջ նա ընթերցողի դատին հանձնեց «Կիլիկիան կայսրությունների խաչմերուկում» աշխատությունը, որն ամբողջացնում է Կիլիկիայի պատմությանը վերաբերող մեր գիտելիքները և իրար է շաղկապում և խոսնցնում բանգարանում ցուցադրված, մինչև այժմ համր նյութերը: Գիրքն իր բովանդակությամբ և օգտագործված իրերի նորության տեսանկյունից իսկական հայացք է Կիլիկիայի պատմությունն ընկալելու բնագավառում: Հրատարակությունը կայացել է Ֆրանսիական գրքի ազգային կենտրոնի և Գալուստ Կյուլբենկյան Հիմնադրամի շնորհիվ. հրատարակիչն է Ֆրանսիայի Գիտական հետազոտությունների ազգային կենտրոնը (CNRS): Նախաբանը գրել է ՀՀ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը, արվեստին, գրականությանը և առեւտրին նվիրված հատվածները՝ Լ. Զաքարյանը, Գ. Շահինյանը և Ք. Օրենը: Եկեղեցու պատմությանը նվիրված հատվածը պատկանում է Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի գրչին:

Գրքի 4 գլուխներում Արմեն Մութաֆյանը հանրամատչելի Ներարարանով ընթերցողին պատմում է Կիլիկիա երկրամասի հարուստ պատմությունը սկսելով հնագույն աշխարհագրական նկարագրությունից. Մեծ Հայքի թագավորության հետ ունեցած առնչություններից և հայկական բնակչության տարածաշրջանում հայտնվելուց:

Պատմությունն այստեղ ներկայացված է իր ամբողջության մեջ և առանց ավելորդ զգեստավորումի, թվում է թե ոչինչ հարկ չկա ավելացնելու, բանի որ ամեն ինչ պատմված է իր չափի ու պատմության ոլորտի մեջ, առանց ընթերցողին դույզն ինչ ծանրաբեռնելու ավելորդ փաստերով ու փաստարկներով: Կարծես երազի նման այժիր առջև տահում է Կիլիկյան Հայաստանի պատմության երկարակուս շրջանը: Դրա հետ միասին հեղինակն իր շարադրանքում չի հանդուրժում որեւէ շեղում պատմական ճշմարտությունից եւ գրքում դժվար է գտնել որեւէ լուրջ վիճարկում կամ սխալ: Նրան հետաքրքրում են ամենքնոյ իրադարձությունների նկարագրություններ եւ պատմական հուշարձաններին վերաբերող տեղեկություններ, որոնք լիովին եւ նորը ճանաչում են ընթերցողին: Գիրքն ավելի գրավիչ կդառնար, եթե հեղինակը ներկայացներ Կիլիկիայի թագավորության հասարակական կյանքը, արքունիքի խայտաբղեղ կազմը, համեմատության մեջ դներ Կիլիկիայի արքայական ընտանիքը հարեւան երկրներում իշխող հարստությունների հետ, փորձեր տալ ազնվական եւ զինվորական դասերի կառուցվածքը, քաղաքային ու գյուղական բնակչության, ինչպես նաեւ հոգեւորականության խաղացած դերը երկրի տնտեսական, հասարակական եւ հոգեւոր կյանքում: Արժեր նաեւ անդրադառնալ Կիլիկիայի մնացորդների ողբերգած «Ամենայն հայոց բազավոր» տիտղոսին եւ արժեքավորել դրա նշանակությունը ժամանակի քաղաքական փոխհարաբերություններում:

Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Գարեգին Բ-ը կարողացել է սահմանափակ էջերի մեջ ներկայացնել Հռոմկլայում հաստատված հայոց կաթողիկոսների եկեղեցական քաղաքականությունը հարեւան համայնքների հետ եւ ցնցարկել այն հիմնական դավանաբանական հարցերը, որոնք գայթակղության քար էին դարձել հայն. ասորի լատին եւ հայ եկեղեցու փոխհարաբերություններում:

Մեր կարծիքով չկա սիրով եւ նվիրումով կատարված որեւէ իսկական աշխատանք, որ ընթերցողը չցանկանա ավելի կատարյալ տեսնել: Այդ իսկ պատճառով ոչեմ է շնորհակալ լինել հեղինակների ողջ խմբին եւ հատկապես Արմեն Մութաֆյանին, որը ժամանակի դատին է հանձնել մի աշխատանք, որի գրեթե ամեն էջը ճաշակի, արվեստի ու գիտական բարեխղճության միաձույլ կառույց է:

Սրան պետք է ավելացնել, որ գրքին մեծ արժեք են տալիս առաջին անգամ հրատարակվող կնիքները, առեւտրական համաձայնագրերի բնագրերի եւ մանրանկարների բնօրինակին մոտեցող լուսանկարները: Քեզ Կիլիկիայում եւ պատկերացնում, երբ տեսնում ես Գլոս Ռոլինի եւ Ստեփան Պեռնարի լուսանկարները, որոնք արված են այս գրքի համար 1993 թ. մայիսին: Գրքի բովանդակության հետ համահունչ են Հովհաննես Խաչիկյանի եւ Ժան-Լյուք Փորիեի ստեղծած բարձրակարգ քարտեզները: Իսկ վերջում դրված ժամանակագրական տախտակը, անվանացանկը եւ բնորոշ մատենագիտությունը աղտահովում են աշխատանքի գիտական պատանդները:

ԱՇՈՏ ԲՈՂՈՅԱՆ

Լուրերի հոսք

Բորիս Ելցին-Ալ Գոր հանդիպում

Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը ԱՄՆ փոխնախագահ Ալբերտ Գորի հետ հանդիպման ժամանակ խիստ ցնցաստուրեն արտահայտվեց Ուկրաինայի միջուկային զինաթափման հարցի քաղաքականության վերաբերյալ: «Ուկրաինան խաբում է մեզ բոլորիս թե ԱՄՆ-ին, թե Ռուսաստանին, թե Եվրոպային: Նա խաբում է ողջ աշխարհին, իսկ մենք այնքան անօգնական ենք, որ չենք կարողանում դադարեցնել այդ չարիքի դեմ», ասաց Ելցինը այդ ասիրով ճշտերի փոխանակության ժամանակ: Ալբերտ Գորը Բորիս Ելցինին փոխանցեց ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի ուղերձը: Այնուհետեւ զույգն ընթացավ փակ դռների հետեւում, որտեղ ներկա էին Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը, ԱԳՆ նախարար Անդրեյ Կոզիրեւը, ԱՄՆ-ում Ռուսաստանի դեսպան Վլադիմիր Լուկինը: Սնարֆ

ԱՄՆ-ն անհանգստացած է միջուկային զենքերով

ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնական Լին Դեյվիսը հայտարարեց, որ իր երկիրն անհանգստացած է նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից, միջուկային նյութերի եւ տեխնոլոգիաների դեպի Իրան, Իրաք եւ Հյուսիսային Կորեա արտահոսի հնարավորությունից: Նշելով, որ նախկին ԽՍՀՄ որոշ միջուկագեներ այժմ հայտնվել են Մերձավոր Արեւելքում եւ Արեւելյան Ասիայում, Դեյվիսը հայտարարեց, թե «մենք ճշգրտորեն չգիտենք, թե նրանք ինչով են զբաղվում, սակայն ԱՄՆ-ի պաշտոնական շրջանակներն Իրանի, Իրաքի եւ Հյուսիսային Կորեայի հանդեպ տագնապով են լցված»: Նա նաեւ ողջունեց Ուկրաինայի նախագահի այն հայտարարությունը, որով միջուկային զենքի ապակայնացման պայմանագիրը տարածվում է նաեւ CC-19 եւ CC-20 տիպի հրթիռների վրա: ՆՏ

Օմանը կկրճատի նավթահանույթը

Օմանի սուլթանատը հայտարարեց հաջորդ տարվանից նավթի արդյունահանումը 5-10-ով կրճատելու մասին եւ կոչ արեց ՕՊԵԿ-ի մեջ չմտնող մյուս երկրներին հետեւել իր օրինակին: Երկրի նավթի եւ հանքային պաշարների նախարարի խոսքերով, այս միջոցառումը նպատակ ունի օժանդակել ՕՊԵԿ-ի անդամ երկրների ջանքերին կայունացնել էներգակիրների համաշխարհային գները: Նախարարը մտադիր է այցելել մի շարք նավթարդյունահանող երկրներ, որոնք չեն մտնում ՕՊԵԿ-ի կազմում, նպատակ ունենալով իր տեսակետը ներկայացնել այդ կառավարությունների հետ: Ենթադրվում է, որ օմանցի նախարարը կայցելի Ռուսաստան, Նորվեգիա, Մալայզիա եւ եգիպտոս: Լոնդոնյան բիրժայի տվյալներով, հունվարի համար նավթի գինն ընկել էր մեկ բարելի համար 14 դոլարից, մինչդեռ մեկ տարի առաջ այն 20 դոլարի մոտ էր: Արմենպրես-ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ

Սպանվել է Սեւծովյան նավատորմի մամլո խոսնակը

Սեփական տան շեմքում գնդակահարվել է Սեւծովյան նավատորմի մամլո կենտրոնի պետ, առաջին աստիճանի կապիտան Անդրեյ Լազեբնիկովը: Սա արդեն նման կոչման երրորդ սպայի սպանությունն է վերջին երկու ամսվա ընթացքում: Մինչ այդ, Սեւաստոպոլում սպանվել էին ռադիոգործարանի տնօրեն, գնդապետ Վիկտոր Սեմյոնովը եւ Սեւծովյան նավատորմի օպերատիվ ղեկավարման շտաբի ավագ սպա, առաջին աստիճանի կապիտան Վալերի Ավակովը: Այս առիթով Ռուսաստանի ռազմածովային ուժերի մամլո կենտրոնը հայտարարել է, որ «ՌՕՒ» գլխավոր հրամանատարությունն անտարբերությունը չի մնա կատարվող հանցագործությունների նկատմամբ եւ պահանջում է Ուկրաինայի համապատասխան մարմիններից «կարճ ժամկետներում ապահովել քաղաքում իրավակարգը»: Ըստ ոչ պաշտոնական տվյալների, Լազեբնիկովը սպանվել էր մեջքին կրակոցներից: Սնարֆ

Տարբեր

Լիբանանցի գրող Ամին Մահալուֆը արժանացավ Գոնկուրի մրցանակի

Անցյալ տարի ֆրանսիացի գրողներ Էդմոն եւ Ժյուլ Գոնկուրների ստեղծագործական համագործակցությունն առաձնահատուկ երեւույթ դարձավ համաշխարհային գրականության պատմության մեջ: 50-60-ական թվականներին Գոնկուր եղբայրներն ստեղծեցին գրականության գլուխգործոցներ՝ վեպեր, դիմանկներ, պատմության եւ արվեստի վերաբերյալ հետազոտություններ: Ամենատես հայտի է գրողների «Օրագիրը», որում արտացոլում գտան ժամանակակից կյանքը: Գոնկուր եղբայրների եւ նրանց ժամանակակիցների գեղագիտական հայացքները: Էդմոն Գոնկուրի կյանքի համանձայն, նրա ունեցվածքն անցավ գրականության ամենամայա մրցանակների հիմնադրամին: Գոնկուրյան մրցանակը ամենատարածվածն է Ֆրանսիայում եւ դափնեկրին է հանձնվում Գոնկուրյան ակադեմիայի անունից: Այս տարվա մրցանակին արժանացել է լիբանանցի հայտնի գրող Ամին Մահալուֆը:

«Ես, որպես Գոնկուրյան ակադեմիայի գլխավոր քարտուղար, ընտրեցել եմ այն նեսերին, որոնք լուսաբանները կանոնավոր կերպով բաց են թողնում մեր մյուսի հասցեով, եւ դրանում ոչ մի վատ բան չեմ տեսնում: Ընդհակառակը լավ է, որ թնկոզ տարիքն մի անգամ մրցանակաբաշխման նախաօրյակին եւ հետո, Ֆրանսիայի բերքեն ու ամսագրերը լրջորեն գրում են գրականության մասին», ասում է ֆրանսիացի հայտնի գրող, ակադեմիկոս Ֆրանսուա Նուրիսյեն: Իսկ դրանից հետո առաջ նա Գոնկուրյան մրցանակ-93-ի դափնեկիր հայտարարեց լիբանանցի գրող Ամին Մահալուֆին «Դրասն» հրատարակությամբ լույս տեսած «Ծանիս ժայռը» վեպի համար:

«Գոնկուրյան մրցանակը ոչ թե ֆրանսիական է, այլ ֆրանսալեզու, ասում է Նուրիսյեն: Ամին Մահալուֆը լիբանանցի է, սակայն նրա ստեղծագործության լեզուն ֆրանսերենն է»:

Ամին Մահալուֆը հստակորեն համադրասխանում է Գոնկուրյան դափնեկրի դասական կերպարին, որը վերջերս նկարագրվել էր փարիզյան «Էքսպրես» գրական ամսագրում. «35-40 տարեկան գրող, որը հրաժարակել է երրորդ կամ չորրորդ վեպը»: Մահալուֆը արձակագիր է: Երգիծանքը, սար սյուժեներով արձակը. ֆանտաստիկան նրան առայժմ չեն հրաժարում, բեղեռ եւ նրա վերջին «Ծանիս ժայռը» վեպը կառուցված է գրական զանազան ժանրերի խառնուրդով: «Ծանիս ժայռը» արեւելյան հեքիաթառակ է, որում օրգանապես զուգորդվում են պատմությունը եւ առասպելը, իրականությունը եւ մտացածինը: Գործողությունն ընթանում է անցյալ դարի 30-ական թթ. Լիբանանի մեջ, որում այնպիսի կյանքում ալեկոծվում են մարդկային կրքերը, սերը եւ ատելությունը, վրիժառության ծարավը եւ նախանձը... պատկերավոր, խորհրդանշիչորով հարուստ արեւելյան հիստոնեական լեզուն պատմվածին հաստակ ոճ է հաղորդում, լրացվելով փիլիսոփայական մարդասիրական խորությամբ: Հեղինակը հանդես է գալիս Արեւմուտքի եւ Արեւելքի, քրիստոնեությունը եւ իսլամը, անցած հաղորդակցությունները եւ մեր օրերը կատրոի դերում:

«Երբ ինձ հարցրվեց արտահայտել այն բոլորը, ինչ ես զանվանում էի, ապա այդ գաղափարը ինձանով տեղի ունեցավ շնորհիվ ֆրանսերենի, ասաց լիբանանցի գրողը, երբ տեղեկացավ իր հաղթանակի մասին: Մանկությունս գրում եմ, եւ միայն ֆրանսերենով: Այդ լեզուն համապարփակ է»: ■

Քննարկում

Ամերիկյան երգչուհին այժմ էլ Սիբիրում

Տարբեր են լինում արվեստագետները: Իհարկե, նրանց մեծ մասը սիրում է շրջագայել հատկապես երգիչները: Ի՞նչ երգիչ՝ առանց հյուրախաղերի եւ համերգային շրջագայությունների: Բայց նրանց մեջ էլ տարբերություններ կան, դասեր գերադասում են մայրաքաղաքներն ու շքեղ համերգասրահները, մյուսները միշ ավելի համեստ են իրենց պահանջների եւ պայմանների մեջ: Կան նաեւ այնպիսիք (նրանց բավել, ինչ խոսք, ավելի միշ է), ովքեր որոշես իրենց համերգավայր ընտրում են այսպես կոչված, բարդ ու վտանգավոր տեղամասերը եւ հաճույք ստանում հենց նման վայրերում ելույթ ունենալուց:

Նրանցից է 34 ամյա ամերիկուհի Բոբ Մաֆֆարթինի Պոլ Մաֆֆարթինի խորթ քույրը: Թե հիշում է մեր ընթերցողը, աղիոնկյան երկրաշարժից հետո երգչուհին եկավ նաեւ Հայաստան, եւ դրանք ունեցավ մարգահամերգային համապիրում, վշտակցեց մեր ժողովրդին: Վերջերս նա Ռուսաստանում էր. եկել էր «Եվրոպա» ֆիրմայի հրավերով: Օստանկինյան «Երաժշտական կենտրոնում» ծրագրում նկարահանվելուց հետո նա ցանկություն հայտնեց լինել Սիբիրում ընդ որում մի դայմանով միայն՝ համերգներ ունենալ նախկին ԳՈՒԼԱԳ-ի տարածքում: Երիտասարդ ռուս երգիչներ Մարինա Ցվետայի եւ Ռենոյի հետ անվախ ամերիկուհին կտրեց անցավ ողջ Սիբիր, եղավ Նիժնեվարտովսկում եւ Նոյաբրսկում, հասավ գրեթե մինչեւ Հյուսիսային բեւեռ: Դրանով իսկ Բոբ Մաֆֆարթինի դարձավ առաջինը արտասահմանյան երգիչներից, որ եղավ այս հեռավոր շրջաններում:

Պարզ բան է, որ նշված վայրերում տարբերական հարմարությունների մասին խոսք չէր կարող լինել: Աղորում էին անջուր հյուրանոցներում, հանախ էլ՝ նախկին բարաքներում: Դրա փոխարեն ամեն տեղ, որտեղ համերգ էր կազմակերպվում, հանդիսատեսներն այնոյիսի ճոխ ընդունելություն էին ցույց տալիս անդրվկիսանոսյան հյուրին եւ նրա ռուս «գարձնկերներին», որ մոտացվում էին կենցաղային բոլոր անհարմարություններ: Ի դեպ, սիբիրյան այս ուղեւորությանը մասնակցում էր նաեւ Բոբի մայրը կամ որ նույնն է, Պոլի խորթ մայրը Անժելա Լյուսիա Մաֆֆարթինն: Նրա կենսախնդությունն ու հազվագյուտ լավատեսությունն այնքան էր դուր եկել շրջագայող խմբի անդամներին, որ նրան անվանում էին ոչ այլ կերպ, քան «ռոքնռոլ մամա»:

Սա, ինչ խոսք, Բոբի առաջին այցելությունը չէր Ռուսաստան. նա այստեղ էր եղել նաեւ հինգ տարի առաջ: Սիբիրյան այս շրջագայությունից հետո վերջինս հայտարարեց. «Ես վստահ եմ, որ իմ եղբայր Պոլն իր կյանքում երբեք նման ուրախություն չի ճաշակել, ինչպես ես ունեցա Սիբիրում»:

Բոբի հետագա շատ ծրագրեր ունի՝ կապված Ռուսաստանի եւ նախկին Խորհրդային Միության մյուս հանրապետությունների հետ: Չի բացառվում նաեւ նրա եղբոր լեգենդար Պոլ Մաֆֆարթինի այցն այդ երկիր: Հավատանք Սայրի Ջեկսոնի մոսկովյան այցելությունից հետո դա այնքան էլ անիրագործելի չի թվում: Ա. Է.

Գերմանիայի Մյունստեր քաղաքում հայտնաբերվել են Յոզեֆ Հայդնի մինչ այժմ անհայտ 6 սոնատներ դաշնամուրի համար: Այդ նոտաները պահվում էին մոտ 80 ամյա մի կնոջ տունը, որը, Հայդնի հայտնի կենսագիր Ոորինս Լենդնի վկայությամբ, անտեղյակ է եղել ձեռագրերի ներկայացրած մեծ արժեքին: Ենթադրվում է, որ դաշնամուրի նորահայտ սոնատները Հայդնը գրել է 1805 թվին: Ավստրիացի դաշնակահար Վասկուրնն փետրվարի 12-ին Հարվարդի համալսարանում առաջին անգամ կկատարի այս սոնատները: ■

Լուրերի հոսք

digitised by A.R.A.R.@

Խորհուրդ չտալ

Սերգեյ Ստանկեւիչի հրաժարականը

Ռուսաստանի խորհրդարանի ընտրություններից հետո հայտնի դարձավ նախագահ Ելցինի խորհրդական Սերգեյ Ստանկեւիչի հրաժարականի մասին: Անդրադառնալով այս հարցին, Ստանկեւիչի մամլո քարտուղարը հայտնեց, որ նախագահի խորհրդականը, լինելով ազնիվ հեղափոխական, հենց ինքն է առաջարկել Ելցինին ընդունել իր հրաժարականը, քանի որ, որպես հեղափոխական հարցերով խորհրդական, նա կրում էր ընտրությունների արդյունքների պատասխանատվության իր բաժինը: Սակայն Սերգեյ Ստանկեւիչը պատասխանատվություն հայտնեց նախագահի հետ համագործակցելու Ռուսաստանի բարեփոխման գործում: Շեշտվեց, թե Ստանկեւիչը ի՞նչ տեսքով է ներկայացրել նախագահին իր հրաժարականի առաջարկը: Հայտնի չէ նաեւ, թե այժմ որտեղ կաշխատի Սերգեյ Ստանկեւիչը, սակայն մամլո քարտուղարը հիշեցրեց, որ Ստանկեւիչը մի շարք պատասխանատու դիրքեր է զբաղեցնում Ռուսաստանի միասնության եւ համաձայնության կուսակցության (ՊՌԵՍ) ղեկավարությունում: Նա գլխավորում էր Պետական դումայի ընտրությունների ՊՌԵՍ-ի մոսկովյան շրջանային ցուցակը, սակայն առայժմ Ստանկեւիչի ընտրության մասին տեղեկություններ չկան: Սնարֆ

Ժիրինովսկին ավելի շատ է եղել եթերում

Համաձայն ռուս-ամերիկյան տեղեկատվական մամլո կենտրոնի հետազոտությունների, որը ինքնակոչ էր նախընտրական պայքարի ժամանակ լրատվական հաղորդումները, ինչպես անվճար, այնպես էլ վճարովի հեռուստաեկրանը, նախընտրական հինգ շաբաթների ընթացքում Վլադիմիր Ժիրինովսկին բոլորից հաճախ է հայտնվել «Օստանկինո», «Ռոսիա» հեռուստաշրջադարձում եւ Պետերբուրգի հեռուստահաղորդումներում: Ժիրինովսկին ստացել է գումարային հինգ ժամ հեռուստաեթեր: Սիեւնույն ժամանակ «Ռուսաստանի ընտրության» ղեկավար Եգոր Գայդարը ստացել է միայն չորս ժամ 52 րոպե: Ամենաշատ ժամանակը հեռուստաշրջադարձում տրվել է կոալիցիոն ուղղվածությամբ կուսակցություններին՝ 43 ժամ, ինչը կազմում է ընդհանուր 43 տոկոսը: Կոմունիստական կուսակցությունը՝ ՌԼԴԿ-ն եւ Ագրարային կուսակցությունն ստացել են միայն 15 ժամ, կամ 16 տոկոս: Հեռազոտության հեղինակները Ժիրինովսկու երեւույթը բացատրում են նրանով, որ «ՌԼԴԿ-ն հստակորեն էր ընդգծել Ժիրինովսկուդերը, որպես իր գլխավոր դաստաղաշտանի եւ կուսակցության մյուս թեկնածուները հազվադեպ էին հայտնվում էկրանին»: Սնարֆ

Հակաֆաշիստական ճակատը կոչում է ընդդեմ Ժիրինովսկու

«Ժիրինովսկին ագրեսիվ է, նա կրպալանի եւ կկործանի ժողովրդին: Ժիրինովսկին գուլագ է, նա երկրի կեսը կտանի դեպի համակենտրոնացման ճամբարներ: Ժիրինովսկին պատերազմ է»: Այդ է նշում երեկ «Ռուսաստանի մարդկանց» իր կոչում ժողովրդական հակաֆաշիստական ճակատի նախաձեռնող խումբը: Հայտարարության մեջ կոչ է արված չհավատալ ՌԼԴԿ ղեկավարի՝ Գերմանիայում մի նմանատիպ դուրսբերումներ ժողովրդին խոստացավ խաղաղություն, ծաղկում եւ բարեկեցություն, սակայն իրականում «Գերմանիան ստացավ պատերազմ, կործանում, վիշտ եւ արցունք: Միջուկային երկրում, ինչպիսին Ռուսաստանն է, «Ուկրաինային, Մերձբալթիկային, Կովկասին եւ Միջին Ասիային ծնկի բերելու նպատակով «ցունամ թափահարելը նշանակում է հարյուրավոր չեռնոբիլներ ստանալ: Ավելին, դրա հետեւանքով կարող է պայթել ողջ աշխարհը», նշվում է դիմումի մեջ, որ ստորագրել են ճակատի հայտնի գործիչներ Ա. Ադամովիչը, Ա. Գերբերը, Ա. Նույկինը, Վ. Սելյունինը եւ Ն. Ֆատեեւան: Նրանք կոչ են արել միավորվել ժողովրդական հակաֆաշիստական ճակատի մեջ, որպեսզի «համատեղ գործողություններով Ռուսաստանը փրկեն ֆաշիզմից»: Սնարֆ

ՊԱՏՐԱՍՏՎՈՒՄ ԵՆ ՆՇԵԼ ՄԵԿԴԱՐՅԱ ՀՈԲԵԼՅԱՆԸ

Հայաստանի Հանրապետության բնակչության շրջանում օլիմպիական գաղափարների, օլիմպիական շարժման ու սոցիալական արժեքների լայնորեն դրդռզանման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունը եւ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեն համատեղ որոշում են կայացրել 1994-1996 թթ. ընթացքում երկու շրջանով միջոցառումներ անցկացնել, նվիրված ՄՕԿ-ի եւ օլիմպիական խաղերի վերածննդի 100-ամյակին:

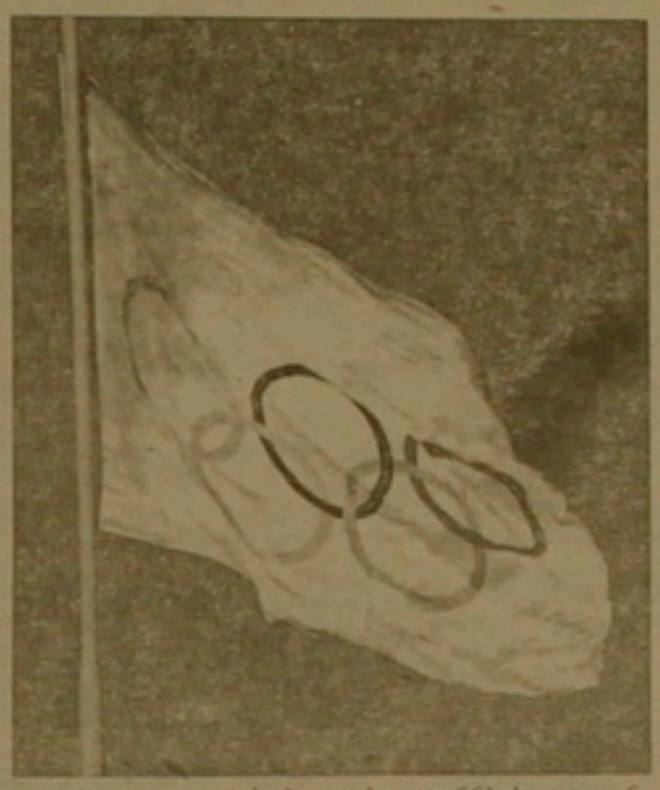

1-ին շրջանը ՄՕԿ-ի հիմնադրման 100-ամյա տոնահանդեսի շրջանակներում անցկացվելու է 1994 թ., իսկ 2-րդ շրջանի միջոցառումները տեղի կունենան 1995-1996 թթ. եւ նվիրված կլինեն օլիմպիական խաղերի վերածննդի 100-ամյակի տոնակատարությանը: Յուրաքանչյուր փուլում նախատեսվում են մարզական միջոցառումներ, այդ թվում տարբեր մարզաձեւերից հանրապետության առաջնություններ, մարզական տոնահանդեսներ, օլիմպիական վազքուղիներ, մարզահամերգային շոուներ, մարզական տարբեր սեռունդների ներկայացուցիչների հանդիպումներ, ռադիոհեռուստատեսային բեմական ելույթներ, դասախոսություններ, բեմական ցուցահանդեսներ:

Միջոցառումները լայնորեն կլուսաբանվեն լրատվության տարբեր միջոցներով: 1994 թ. դեկտեմբերին եւ 1996 թ. մայիսին կամփոփվեն գրականության, կիրառական արվեստի, երաժշտական լավագույն ստեղծագործությունների, լուսանկարչական աշխատանքների, լավագույն հրապարակումների, հեռուստառադիո հաղորդումների, օլիմպիական բեմադիպլոմով հայտարարված մրցույթների արդյունքներ:

1994 թվականի աղրիլի սկզբին կամփոփվեն բանդակագործների շրջանում Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի եւ Հայաստանի նկարիչների միության կողմից հատուկ կանոնադրությամբ հայտարարված մրցույթի արդյունքները: Երկու հաղթողների լավագույն աշխատանքները դրանավորվում է դրաշնական արարողության ընթացքում հանձնել Օլիմպիական բանգարանին Լոզանում (Շվեյցարիա) եւ Միջազգային օլիմպիական ակադեմիային Աթենքում (Օլիմպոս, Հաղարին հանձնելու համար, Հունաստան):

Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեն կմասնակցի Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի հոբելյանական միջոցառումներին: ■

«Սերեն-Լունակի» ճակատագիրը դարձ է

Մեր թղթակից ԱՀԱՐՈՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ հաղորդում է Փարիզից

Բասկետբոլի կանանց Ֆրանսիայի առաջնություն
14-րդ մրցափուլ

«Տարբ»-«Վալանսիեն»	63-53
«Բլերմոն»-«Շալլ»	71-70
«Բուրժ»-«Ստրասբուրգ»	93-59
«Սերեն-Լունակ»-«Նիս»	54-71
«Մոնֆերրան»-«Ռուան»	64-58
«Միրանդ»-«Էֆս»	70-64

Հերթական մրցափուլում ուշադրության կենտրոնում էր «Տարբ»-«Վալանսիեն», «Միրանդ»-«Էֆս» 4 առաջատարների մրցավեճը: Երկուսում էլ հաջողությունն ուղեկցեց խաղադրապարակի տերերին:

Հերթական պարտությունը կրեց «Սերեն-Լունակը», որը սեփական հարկի տակ ընդունել էր «Նիսին»: Ցիրս է, առաջին կեսում Լյուբով Ալեքսանդրովա-Քոչարյանի եւ Անահիտ Հակոբյանի ջանքերով «Սերենին» հաջողվեց հաղթել (37-34), սակայն 2-րդ կեսում, ոչահնասային-ների կարճ նստարանի պատճառով, խաղադրապարակի տերերին չհաջողվեց դիմակայել մրցակցին: «Նիսի» առավելությունը հատկապես զգալի էր հանդիպման վերջնամասում, եւ փաստորեն հետաքրքրական տարով:

Կրկին «Սերենի» կազմում ամենաարդյունավետը Ալեքսանդրովան էր, որը վաստակեց 17 միավոր: 16 միավոր վաստակեց Անահիտ Հակոբյանը: Ալեքսանդրովա-Քոչարյանը հերթական անգամ արժանացավ բարձր գնահատականի: Նույն բիմերի առաջին մրցավեճում, որը տեղի էր ունեցել մրցակցի հարկի տակ, անհամեմատ հաջող էր խաղացել «Սերեն-Լունակը», որը շնորհիվ Լյուբով Ալեքսանդրովայի եւ Անահիտ Հակոբյանի, միայն համառ դիմադրից հետո զիջել էր 70-75 հաշվով: Այն ժամանակ Ալեքսանդրովան իր բիմին բերել էր 32 միավոր:

Նորից նշենք, որ «Նիսի» կազմում հանդես է գալիս հայազգի եւս մեկ բասկետբոլիստուհի, Ֆրանսահայաստակ Կարինե Արաբյանը (170 սմ): Վերջինս «Սերենի» հետ առաջին շրջանի խաղում վաստակել էր 10 միավոր, այս անգամ Լունակում բերեց 4 միավոր, սակայն անընդհատ խաղադրապարակում էր եւ խաղը կազմակերպողներից մեկը:

Ինչքան էլ հայաստանցի բասկետբոլիստուհիները փորձում են իրենց նվիրված խաղով օգնել «Սերեն-Լունակին» մտնելու ուժեղագույն ութնյակ, երեւում է, դա չի հաջողվի: «Սերենը» 14 հանդիպումներում ընդամենը 1 հաղթանակ է տարել եւ եզրափակում է մրցաշարային աղյուսակը:

14-րդ մրցափուլում ամենաարդյունավետը նախկին ԽՍՀՄ հավակնորդ եւ Նովոսիբիրսկի «Դինամոյի» կենտրոնական խուզաբանը էր, որը վաստակեց 32 միավոր:

Առաջնության ամենաարդյունավետ խաղացողները.

1. Ստինսոն («Տարբ»)	362
2. Նեմցովա («Մոնֆերրան»)	295
3. Խուդաբովա («Բուրժ»)	289
4. Սանտանինը («Էֆս»)	285
5. Բրուֆորդ («Բուրժ»)	254
6. Ալեքսանդրովա («Սերեն»)	250
7. Նազարենկո («Շալլ»)	248
8. Տոնս («Վալանսիեն»)	243
9. Պավլովիչ («Ռուան»)	235
10. Հասավ («Ստրասբուրգ»)	234
11. Սլավչեւա («Միրանդ»)	227
12. Ֆիալկովկի («Բլերմոն»)	215
13. Հակոբյան («Սերեն»)	211

Առաջնության աղյուսակը
14 մրցափուլից հետո

	Մ	Խ	Հ	Պ
1. Տարբ	25	14	11	3
2. Միրանդ	25	14	11	3
3. Վալանսիեն	24	14	10	4
4. Էֆս	24	14	10	4
5. Բուրժ	23	14	9	5
6. Շալլ	23	14	9	5
7. Բլերմոն	22	14	8	6
8. Ռուան	20	14	6	8
9. Նիս	19	14	5	9
10. Ստրասբուրգ	16	14	2	12
11. Մոնֆերրան	16	14	2	12
12. Սերեն	15	14	1	13

Աշխարհի գավաթ-94

Ներկայացնում ենք մասնակիցներին

ԻՍՊԱՆԻԱ

Տարածությունը՝ 504 748 հա. կմ
Բնակչությունը՝ 38 400 000
Մայրաքաղաքը՝ Մադրիդ
Ֆեդերացիան հիմնադրվել է 1913թ.
Միջազգային ֆեդերացիայի անդամ է 1904 թ.
Ֆուտբոլով զբաղվում է 343 600 մարդ
Ալբոմների թիվը՝ #1314
Աշխարհի առաջնություններին մասնակցել է 8 անգամ (32 խաղ, 13 հաղթանակ, 7 ոչ-ոքի, 12 պարտություն, գնդակները՝ 43-38): Լավագույն ելույթը՝ 4-րդ տեղ (1950 թ.):
Աշխարհի 15-րդ առաջնության ընտրական փուլում ընդգրկված էր եվրոպական 3-րդ խմբում, որտեղ մրցակիցներն էին Իռլանդիայի, Դանիայի, Լատվիայի, Լիտվայի, Ալբանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականները: Արձանագրել է հետեւյալ արդյունքները.

Իսպանիա-Իռլանդիա	0-0, 3-1
Իսպանիա-Լատվիա	5-0, 0-0
Իսպանիա-Լիտվա	5-0, 2-0
Իսպանիա-Հյ. Իռլանդիա	3-1, 0-0
Իսպանիա-Դանիա	1-0, 0-1
Իսպանիա-Ալբանիա	3-0, 5-1

Եվրոպական 3-րդ ընտրական խմբի ամփոփիչ աղյուսակը

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Իսպանիա	19	12	6	3	0	27-4
2. Իռլանդիա	18	12	7	4	1	19-6
3. Դանիա	18	12	7	4	1	15-2
4. Հս. Իռլանդիա	13	12	5	3	4	14-16
5. Լիտվա	7	12	2	3	7	8-21
6. Լատվիա	5	12	0	5	7	4-21
7. Ալբանիա	4	12	1	2	9	6-26

Հավաքականի մարզիչն է Խավիեր Կլեմենտեն (Իսպանիա)

Հավաքականի կազմը.

դարպասապահներ
Սուրիսուրեսա, Կանիզարես

պաշտպաններ
Ֆերրեր, Կամարասա, Ալկորտա, Գիներ, Նանդո, Լասա, Գուերերո

կիսապաշտպաններ
Հիերո, Գոյկոչեա, Նադալ, Բակերո, Ամոր, Կամիներո, Միչել, Գուարդիոլա.

հարձակվողներ
Լուիս Էնրիկե, Սալինաս, Կիկո, Մանոլո, Կիկե Էսպերանց:

Ջրագնդակ

Արման Միխայելյանը Ֆրանսիայի հավաքականի մարզիչ

Մարսելի ջրագնդակի բիմը Ֆրանսիայի ուժեղագույն ակումբներից մեկն է եւ հանդես է գալիս եվրոպական երկրների գավաթի խաղարկությունում, որտեղ մրցակիցներն են Հռոմի (Իտալիա), Բեոլինի (Գերմանիա), Պրիմորյեի (Խորվաթիա) բիմերը: Մարսելցիների ավագ մարզիչն է Ֆրանսիայի նախկին չեմպիոն Արման Միխայելյանը, որը գլխավորում է նաեւ Ֆրանսիայի ազգային հավաքականը:

Ըստ Միխայելյանի, իր բիմը լավ է նախապատրաստվել եվրոպական մրցաշարին եւ ոգեւ է որ հաջողություն ունենա: ■

Բոցնգամարտ

Անսովոր հաղթանակը

Մեքսիկայի անվանի բոցնգամարտիկ, ծանր քաշային Խուլիո Սեզար Շավեզին, որը համարվում է աշխարհի բացարձակ չեմպիոն (բոլոր քաշային կարգերը միասին) եւ դրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրած 87 մենամարտում 87 հաղթանակ է տարել, մարզական աշխարհ մուտք է գործել 11 տարեկանում ծեծելով մի աղջկա:

Այսպիսի հայտարարություն է արել բոցնգամարտիկ Խուան Անտոնիո Լոդեսը. «Քույրս, որ 14 տարեկան էր, ծեծում էր քսանի տղաներին: Մի օր ես մրցավար էի, երբ քույրս ռինգ դուրս եկավ Խուլիոյի դիմաց: Շավեզն այն ժամանակ 11 տարեկան էր: Փոքրիկ տղան անընդհատ հարվածներ էր տեղում նրա կրծքին: Ի վերջո, ցավերին չդիմանալով, քույրս բողոքեց ասպարեզը:

Դեռ այն ժամանակ զգացի, որ Խուլիոն օրերից մի օր մեծ աստղ կդառնա», ասել է Խուան Անտոնիո Լոդեսը: ■

Նոր դրոշի ցանկություն

2000 թ. օլիմպիական խաղերը Սիդնեյում անցկացնելու որոշումը բնականաբար ոգեւորել է ավստրալացիներին: «Ավստֆլագ» միությունը, որը դրոշակում է Ավստրալիայի նոր դրոշի համար, մրցույթ է հայտարարել: Լավագույն նոսխագծի հեղինակը կարժանանա 20 հազար դոլար դրամի: Մինչեւ այսօր Ավստրալիան օգտագործում է Union Jack անունը կրող բրիտանական դրոշը: «Բայց հիմա ամեն մի ավստրալացի 2000 թ. օլիմպիական խաղերի ընթացքում ոգեւ է հանդես սեփական դրոշ ունենալու կարեւորությունը», հայտարարել է «Ավստֆլագի» նախագահ Հարոլդ Սկրոբին: Վերջինս տեսակետը բաժանում է նաեւ Ավստրալիայի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Ջոն Կոստեսը: Բայց, ըստ The Australian թերթի, Ավստրալիայի բնակչության միայն 35 տոկոսն է ազատ վերաբերվում դրոշի: ■

Բանվոր վարում է ԱՍՏՐՈՆ ԲԱՐԴՈՒՄՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԲԺԻՇԿ ՋԵԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆԸ ԴԱՐՁՅԱԼ ԲԱՆՏՈՒՄ

Լուսինյրիդ դրես գործակալությունը տեղեկացնում է, որ Միլիգանի նահանգում աղյուսի բուսակառուցիչ Ջեկ Գեւորգյանը մեկ ամսում 2 տղ անգամ բանտ է մտել միեւնույն մեղադրանքով «ինքնաադանության օժանդակություն» անբուժելի հիվանդությամբ տառապող հիվանդների, ադ հակասում է նահանգի օրենքին: Հայազգի 65 տարեկան բժիշկը ցարդ օժանդակել է 14 հիվանդների ինքնասպանությանը: Վերջին «օժանդակությանը» նա կատարել է հոկտեմբերի 22-ին, Ռոյալ Օք բնակավայրում գտնվող իր տան մերձակայքում վառած հարկաբաժնում, Լուկենիրիի հիվանդությամբ տառապող Մերիան Յուեդերիկի նկատմամբ: Նա մահացել է Գեւորգյանի ներկայությամբ, վերջինիս դատարանում զորձիմի միջոցով կարողոն մոնոմախել ներշնչելով:

Շրջանային դատավոր Ջերալդ Ռոզենը 50 հազար դոլլարի տուգանք է նշանակել բժշկի դեմ: Լսելով այդ մասին, Գեւորգյանը գոռացել է «Իսկ ինչու՞ ոչ 1 միլիոն: Դուք տրան քաղաքակիրթ հասարակությո՞ն եք կոչում»:

Գեւորգյանի դատաքարտուղար Մայքլ Շվարցը հայտարարել է, թե իր դատարանյալը հացադուլի է դիմել բանտից ազատ արձակվելու դահանջով: ■

ARMINKO LTD

«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդվում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆԿՈ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով:
Հեռախոս. 7-8852-281425
Ֆաքս 7-8852-285082
E-MAIL INTERENT: ROOT. YEREVAN@REX.IASNET. COM

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության «Հոլիկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության տնօրինությունը հայտարարում է օդանավերի ուղեկցողուհիների փաստաթղթերի ընդունելություն: Կարող են դիմել 18-28 տարեկան հասնելի առաջին տիպերով բոլոր այն աղջիկները, որոնք ազատ տիրապետում են հայերեն, ռուսերեն եւ որեւէ մեկ այլ օտար լեզվի: Անհրաժեշտ է ներկայացնել ծննդյան եւ կրթության վերաբերյալ վկայականների դրամները, օտար լեզվի իմացությունը հաստատող փաստաթուղթ (առկայության դեպքում), տեղեկանք բնակավայրից. 2 լուսանկար (4-6), ցանկալի է նաեւ լուսանկար ամբողջ հասակով: Ընդունվել ցանկացողները կարող են դիմել դեկտեմբերի 10-ից հունվարի 20-ը հետեւյալ հասցեով: Սայաթ Նովա 10, «ԼԵՎՈՆ ՅԵՐԱՆԵԼ» Երեւանի գրասենյակ, ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 10-17-ը:

Արտաքին հոսք

Ռուսաստանում կանխատեսվում է բնաբդահիդանական աղետ

Դարավերջին Ռուսաստանում փաստորեն առողջ մարդ չի մնա: Այս անմխիթարական հեռանկարն են արել Մոսկվայում օրերս լույս տեսած «բնաբդահիդանական իրադրության ազդեցությունը Ռուսաստանի բնակչության առողջության վրա» մենագրության հեղինակները: Նրանք արձանագրում են, որ երկրում անշեղորեն աճում է մահացությունը սուր շնչառական եւ աղեստամոքսային վարակներից, բնածին անկանոնություններից, սակավարյունությունից, սդիտակարյունությունից, այլ հիվանդություններից, որոնք կապված են վատթարացող բնական դայմանների հետ: Ավելի քան 3 մլն. մարդ բունավոր օդ է շնչում: Երկու ռուսաստանցուց մեկը խմում է վարակված ջուր: Բնաբդահիդանական եւ դրա հետ կապված տագնաբդալի բժշկաժողովրդագրական իրավիճակը դահանջում են անհապաղ միջոցառություններ: Հեղինակները նդատակահարմար են համարում Ռուսաստանի արդյունաբերական կենտրոնների միացումը Առողջաբդահության համաշխարհային կազմակերդության «առողջ քաղաքներ» նախագծին: Սնարֆ

Ռուսաստանում աճում են իրավախախտումները

Այս տարվա անցած 11 ամսվա ընթացքում Ռուսաստանում ավելի շատ տնտեսական հանցագործություններ են կատարվել, քան ամբողջ անցած տարվա ընթացքում: Ինչպես հայտնի դարձավ Ռուսաստանի ՆԳՆ մամլո կենտրոնից, անցած ժամանակաշրջանում կատարվել է 34882 հափշտակում: Պետական դիրքի չարաշահման դատճառով կատարվել է 13827 հանցագործություն, որից՝ 4128 կաշառակերության դեպքեր, ինչը 1/3-դով ավել է անցած տարվանից: Առեւտրական կետերից կատարվել է 133000 հափշտակություն եւ գողացվել է 90000 տրանսդորտային միջոց. Սնարֆ

Էստոնիան դետք է զինվի

Դեկտեմբերի 15-ին Էստոնիայի Պետական ժողովի դաշտդանության կոմիտեի նախագահ Ռեյն Հելմեն հանրադետության վարչադետին հայտարարություն արեց Էստոնիայի բանակում ստեղծագործության անբավարար հանակության վերաբերյալ: Մեկնաբանելով իր հայտարարությունը, դրն. Հելմեն նշեց, որ Ռուսաստանում սովող իրավիճակը դետք է բացի նրանց այլերը, ովքեր վերջին տարիներին դնդում էին, թե Էստոնիային ընդհանրադես դետք չէ բանակ եւ զենք: «Մեր փոքր հանրադետությունը դետք է դաշտդանված լինի: Եթե մենք մեզ չդաշտդանենք, ապա ոչ ոք մեզ չի դաշտդանի», հայտարարեց դաշտդանության կոմիտեի նախագահը: ԵՏ

Էդուարդ Շեւարդնաձեն զգուշավոր է

Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն շարունակում է ձեռնդան մնալ Ռուսաստանի ընտրությունների արդյունքներին ասելով, որ «Դետք է իրադարձություններից ասաջ մնանք: Ժամանակն ամեն ինչ իր տեղը կդնի», ասաց նա դեկտեմբերի 16-ին, ուսանասխանելով մասնավորապես այն հարցին, թե ինչ հետեւանքներ կարելի է սպասել Ժիրինովսկու կուսակցության ամենի համար անհասանելի հաջողություններից: Սնարֆ

Վրացական դարգեւներ ուկրաինական զինվորներին

Պատերազմի ուկրաինական ժողովրդական միության մարտիկներին, որոնք մարտնչել են սրխասների եւ կազակների դեմ, դարգեւներ են տվել: Հրամանագիրը ստորագրել է Էդուարդ Շեւարդնաձեն: «Վրաստանի կառավարությունը, սպաց ուկրաինական ազգային ընտանիքի գործերի նախագահ Վիկտոր Սեգինին, դարգեւատրել է մեր 30 հրաձիգներին, որոնք մասնակցել են ռուս-վրացական հակամարտությանը: Շնորհել ենք 2-րդ եւ 3-րդ կարգի դարգեւներ: 7 զինվորներ դարգեւատրվել են հետմահու»: ԵՏ

ՏՐԱՆՍԱՎԻԱ

կատարում է բեռնատար ավիափոխադրումներ

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ-ԵՐԵՎԱՆ-ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

ուղերթով:
Դեկտեմբերի 18-ին ժամը 8.00 եւ դեկտեմբերի 22-ին:
Սանկտ-Պետերբուրգում ադահովվում է դահեստավորումը:

Տեղեկությունների համար դիմել Վարդաշեն 3-րդ փողոց 28 տուն: Հեռախոս 45.53.54, 77.36.39 ժամը 11.00-17.00:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՆԱՐՔ
լրատվական գործակալությունը հայտարարում է բարգմանչի մրցույթ դուսերենից անգլերեն:

Տեղեկությունների համար դիմել 52.20.72, 52.20.34

Հասցեն Երեւան, Խաչատրյան 28

ՀԱԼԾ AGBU

«Արամ Խաչատրյան» համերգասրահ

Դեկտեմբեր 31

ՏԱՐԵՄՈՒՏԻ ՏՈՆԱԿԱՆ ՈՒՐԱԽ ՀԱՄԵՐԳ

Հայաստանի Ֆիլհարմոնիկ նվագախումբ
Գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր
ԼՈՐԻՍ ՃԳԵԱՎՈՐՅԱՆ
Ծրագրում հանդես կգան երաժշտություն Ժան դարտ, Թյուլանդուհի, վիճակախաղ
Կխաղարկվեն «Ալադին» տիպի նվագարվաներ, մագնիտաֆոն, հեռախոսներ եւ այլն
Տոմսերի նախնական վաճառքը դեկտեմբերի 20-ից
Տոմսերի արժեքը 10 դրամ
Վիճակախաղի տոմսերը վաճառվում են տոմսարկղում
Արժեքը 1 դրամ
Համերգի սկիզբը ժամը 11-ին

ՕՄՍԿ

«ՆՈՅ» ԲԱՆԿԸ

Բնակչությունից եւ իրավաբանական անձանցից ընդունում է ավանդներ եւ դեպոզիտներ 3-6 ԱՄՍՈՎ եւ վճարում է տոկոսներ հետեւյալ պայմաններով.
դրամով կամ Ռուսաստանի 1993 թ. ռուբլով
1 ԱՄՍՎԱ ՀԱՄԱՐ 15 %
3 ԱՄՍՎԱ ՀԱՄԱՐ 45 %
6 ԱՄՍՎԱ ՀԱՄԱՐ 100 %
տարադրամով
(ամերիկ. դոլար, գերմանական մարկ)
ԱՄՍԱԿԱՆ 5 %
Դիմել մեզ Երեւանի հետեւյալ հասցեներով՝

Հանրապետություն 67, հեռ. 56-51-07
«Ամի» հյուրանոց 507, 514 սենյակներ, հեռ. 59-45-09, 56-49-30
Գ. Խով 23, հեռ. 46-25-27
Մարշալ Բաղրամյան 79, հեռ. 27-05-18

PUBLISET

ՈՍԿԵ ԱՍՏՂ

ԳՐԱՎԱՏՈՒՆ

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

«ՈՍԿԵ ԱՍՏՂ» ԳՐԱՎԱՏՈՒՆԸ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ Է ԱՎԱՆԴՆԵՐ ԵՎ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ ՎԱՐԿԵՐ ԴՐԱՄՈՎ

3 ամիս 70%
6 ամիս 180%
12 ամիս 500%

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Մեր հասցեն՝ «ԱՆԻ» հյուրանոց 511 սենյակ
«ԷՐԵԲՈՒՆԻ-2» հյուրանոց 420 սենյակ
Հեռ. 594-511

NAAVI
AVIACORPORATION

«ՆԱԱՎԻ» ավիաընկերությունը առաջարկում է

Բեռների երկկողմանի տեղափոխում
ՕՄՍԿ-ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ
երթուղով: Գները տուկայականից նկատելիորեն ցածր են:
Մոտակա չվերթը կկայանա դեկտեմբերի 21-22-ին:

Բեռների տեղափոխում
ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ-ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ
երթուղով: Տոմսերը վաճառվում են: Մոտակա չվերթը կկայանա դեկտեմբերի 25-ին: Սենք սպասում ենք Ձեզ հետեւյալ հասցեով՝
«Սեւան» հյուրանոց, 120 սենյակ.
Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 56-49-78, 58-26-53

ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ & Կ°

դասագրքերի ձեռնարկություն

Ընդունվում են ավանդներ հետեւյալ դայմաններով
1 տարով 320 %
8 ամսով 180 %
4 ամսով 80 %

Բարձր տոկոսներ եւ հուսալիություն:

Մեր հասցեն՝
Մարշալ Բաղրամյան դող., 17 տուն:
Հեռ. 56-35-99

PUBLISET

ՀՀ կառավարության «Պարբերական հրատ. տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 55. Դասալ 69149. Տպաքանակ 25 000. Պատվեր 1657 Ստորագրված է տպագրության՝ 16. 12. 1993

digitised by A.R.A.R.@